49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1498 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 12—25 ՄԱՅԻՍ 1906 1 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԷՐ 1324 — 12 ՄԱՅԸՍ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در
صاحب امتيازى : ارمناس فريد
اداره‌خانه‌سى: بابعالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՏՈՒԸՆ 10 ՓԱՐԱ

74րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Երէկ Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ մեծ շուքով տօնուեցաւ այդ հաստատութեան 74րդ տարեդարձը։

Ինչպէս գրած էինք, Ս. Պատրիարք Հայրը առջի իրիկուն հանդիսաւոր թափօրով Ազգ. Հիւանդանոց գնաց, ուրուն դրան առջեւ դիմաւորեցին զինք հաստատութեան բժշկ. տնօրէնն Համամճեան Յակոբ էֆ., պաշտօնէութիւնը, Աղջկանց Որբանոցին սանուհիները իրենց ուսուցչուհիներուն հետ։ Ն. Սրբազնութեան մինչեւ Ս. Յակոբայ Որբանոց ժամանումը, որբուհիները երկու կարգի վրայ շարուած, Պատրիարքին ձօնեալ երգ մը երգեցին, որուն մէջէն Ս. Պատրիարք Հօր կառքը իր գնացքը կը դանդաղեցնէր։

Իրիկուան ժամը 10ին սկսան ժամերգութիւնները, Ս. Յակոբայ մատրան մէջ, ուրկէ վերջ կատարուեցաւ Նկեղեցի արարողութիւնը սրտայոյզ եղանակով։ Ժամերգութեան աւարտումէն ետքը, Պատրիարք Սրբազանը իր հետեւորդներով ուղղուեցաւ Ազգ. Հիւանդանոց, ուր նոր շէնքերը այցելեց, եւ Տնօրէնութեան հետ կարգադրութիւններ ըրաւ երեկուան հանդէսին ու պատարագի արարողութեան նկատմամբ։ Գիշերը նախագահեց հիւրանոցին մէջ ճոխ սեղանի մը, որուն շուրջը բոլորուած էին Հիւանդանոցի հոգեւոր հովիւ Տ. Վարդան վրդ. Բրխորօնեան, Տ. Տ. Վահրիճ եւ Եղիա վարդապետները, տնօրէնը, դեր-տնօրէնը բժիշկներ եւ Հիւանդանոցի պաշտօնէութիւնը։

Ն. Սրբազնութիւն յետոյ հանգիստ առնելէ ետք, գիշերեց Հիւրանոցի յատուկ սենեակին մէջ։

Երէկ առտու Օսմ. դրօշը կը ծածանէր հաստատութեան մեծ դրան վրայ եւ անօրինակ ոգեւորութիւն մը կը տիրէր Հիւանդանոցի բոլոր յարկերուն մէջ ալ։

Առտուան խինդ անձրեւը բաւական արգելք եղած էր ուխտաւորներու բազմութեան, որ այնքան յոգնախուռն չէր բաղդատմամբ նախորդ տարիներու։ Այսու հանդերձ եկեղեցին ամէն եկեղեցական հանդէսուն՝ բաւական ստուար բազմութիւն մը կը բերէր Հիւանդանոց, որուն շրջակայքը բառ սովորութեան, ոստիկանութեան պաշտօնեաները կարգապահութեան կը հսկէին։

Ս. Պատրիարքը առտուն կանուխ Ս. Յակոբայ մատուռը գնաց եւ նախագահեց արարողութեանց, որոնք ներդաշնակութեամբ տեղի ունեցան մայրաքաղաքիս զանազան եկեղեցիներէ հասած դպիրներուն կողմէ։

Պատարագիչ Սրբազանը ժամը 2ին մօտ Որբանոցին մէջ զգեստաւորուեցաւ եւ եկեղեցական սպասաւորի թափօրով եւ Հրաշափառով առաջնորդուեցաւ մատուռ։

ՔԱՐՈԶԸ

Ս. Պատրիարքը Ճաշու գրքէն վերջ սակաւաթիւ ներկաներու առջեւ հետեւեալ քարոզը խօսեցաւ.—

«Բոլոր ազգին կողմէ մի մեծ պարտականութիւն է տօնել այս օրը եւ օրհնել այն բարերարներուն յիշատակը որոնք զանազան առիթներով բարերարած եւ նպաստած են ազգային բարենպատակ հաստատութիւններու, զանոնք վերաշինելով եւ կամ բոլորովին ի նորոյ կառուցանելով։ Այդ բարերարները այսօր ամէնուս սրտին մէջ վառ եւ անջնջելի յիշատակ մը ունին, քանի որ հանրութեան օգտին նպաստողները չեն մոռցուիր երբեք եւ այսօր ինչպէս ըսի այդ մեծ բարերարներուն յիշատակն է որ կ'օրհնենք։ Այս տարի բացառաբար հոս, այս որբանոցի մատրան մէջ կը պատարագենք եւ կը գտնուինք բուն հիւանդանոցի շրջափակէն դուրս, սակայն նկատեցէք որ այս ալ մասը կը կազմէ այն մեծ հաստատութեան որ ասկէ քիչ մը անդին կը գտնուի։ Այս տեղն ալ ինչպէս ըսի օտար չէ մեզի համար, տեղ մը ուր ազգին որբերը կը խնամուին։ Ասկէ զատ այս մատուռը որ Ս. Յակոբայ անուան նուիրուած է, պաշտպանն է այս որբանոցին։ Ինչպէս յայտնի է Հիւանդանոցի մատրան վերաշինութեան առթիւ հոս կը պատարագենք քանի որ ան դեռ աւարտած չէ։ Եկեղեցիին մէջ ներկաները նուազագոյն թիւ մը կը կազմեն այսօր։ Անձրեւի այս կաթիլները թէեւ բարերար դաշտին ու երկրագործին, այլ սակայն պատճառ եղան որ մեր բարեպաշտ ժողովուրդէն սակաւ թիւ մը ունենանք այսօր. բայց հոգ չէ, դուք ալ ընդհանուր ազգին մէկ մասը կը կազմէք եւ ամէն մէկերնիդ ընդհանուր ազգը կը ներկայացնէք։ Այսպէս մենք ունեցանք մեր բուն հիւանդանոցը, բայց երբ դեռ ծանօթ բարերարները չէին ձեռնարկած Ազգ. հիւանդանոցի շինութեանը, երբ դեռ գոյութիւն չունէր այս օրուան հիւանդանոցը, հիւանդարան անուանով միայն երկու պատսպարաններ ունէինք, Բերայի Ս. Յարութեան եւ Նարլը-Գափուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիներուն կից։ Այն ատեն պէտքը քիչ էր եւ այնչափ զգալի չէր մեծ հիւանդանոց մը ունենալու պէտքը. սակայն հետզհետէ պէտքին մեծութեան առջեւ Պէզճեան լուսահոգի բարեյիշատակ Յարութիւն ամիրայ շինել Ազգ. Հիւանդանոցը հոգելոյս Ստեփաննոս պատրիարքի օրով։ Առաջ քիչ էր պէտքը եւ քիչ միջոցները ըսինք եւ ասոր համար է որ պարիսպներէն դուրս Ազգ. Հիւանդանոցի շէնքին շինութեան ձեռնարկուեցաւ։ Յետոյ տակաւ ա՛լ աւելի շատցաւ պէտքը, շատցան պատսպարեալները եւ ասկէ իբր 20 տարի առաջ հիւանդանոցի նոր շէնքին հիմնարկէքի ատեն բրիչի առաջին հարուածը տուաւ Տ. Յարութիւն Պատրիարքը, եւ հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքը շարունակեց անոր գործը, հետզհետէ ուրիշ շէնքեր շինելով։ Այսօր ինչպէս կը տեսնէք, նոր շէնքերն ալ կը շինուին եւ աւարտելու վրայ են։ Պէզճեաններէ, Տատեաններէ, Պալեաններէ վերջ, ահա այսօր անոնց կարգը կը դասուին, Ունճեաններ, Յակոբեաններ, Կիւլպէնկեաններ, Թաճթաւրունեաններ։ Այսպէս այդ մեծ հաստատութիւնը տակաւ վերաշինուեցաւ եւ Կայս. շնորհներով հետզհետէ ճոխացաւ ու ա՛լ աւելի զարգացաւ։ Ուստի այսօր յիշատակենք շատ մը բարերարներու անունները եւ օրհնենք անոնց յիշատակը. նաեւ Խօրասանճեանները եւ Գարամանեանները։ Կը յիշատակենք եւ կ'օրհնենք նաեւ այն անունները որոնք միշտ եւ ամէն առիթներու մէջ զանազան ատեններ կը նպաստեն նոյն հաստատութեան որ հաստատուն եկամուտ մը չունի եւ ժողովրդեան լումաներուն կը կարօտի։ Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը, խնամակալութիւնը եւ պաշտօնէութիւնն ալ միշտ կ'աշխատին ա՛լ աւելի բարելաւել եւ կատարելութեան հասցնել այս մեծ շէնքը։ Այս հանդիսաւոր առթիւ սրտաբուխ օրհնութիւններ եւ մաղթանքներ ուղղենք առ բարձրեալն Աստուած որպէս զի երկար ու բարեբաստիկ կեանք պարգեւէ մեր առատաձեռն Կայսեր, որ հաստատութեանս մեծագոյն բարերարն է եւ Իր հայրական հոգածութեամբ՝ Հիւանդանոցի մատակարարութեան ամենէն մեծ մասը եղող օրական հացն ու միսը կ'առատաձեռնէ։ Աստուած միշտ անսասան պահէ Օսմանեան Գահը եւ մենք Անոր բարձր հովանիին տակ միշտ ա՛լ աւելի զարգանանք ու միշտ վայելենք Ն. Կայս. Վեհափառութեան շնորհները։

Ս. Պատրիարքը վերջացուց իր քարոզը օրհնելով ժողովուրդը եւ բարերարներուն յիշատակը։

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ

Պատարագէն վերջ, Ս. Պատրիարք Հայրը հոգեհանգիստ կատարեց բարերարներու համար եւ յետոյ Ս. Յակոբայ Որբանոց առաջնորդուեցաւ ուր պատարագի զգեստները հանեց եւ կառքով ուղղուեցաւ Հիւանդանոց, ուր շուրջառ եւ գաւազան առնելով, նախագահեց եկեղեցական թափօրի մը։ Թափօրը որուն առջեւէն կ'երթային Պատրիարքարանի քավասները եւ հաստատութեան յիմարապահ Ճանիկ աղա, առաջնորդուեցաւ Կիւլպէնկեանց դամբարանը։ Հոն ներկայ էին հանդէսին եկող եպիսկոպոսները, վարդապետները, Հոգաբարձութեան անդամներէն Ասլանեան Յարութիւն, Մանուկեան Տիգրան եւ Խվրէնեան Գրիգոր էֆէ տիները։

Պատրիարքը հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց հոն, ուր Որբանոցին սաները ու սանուհիները Հոգեհանգստեան արարողութենէն ետք երգեցին «Ի վերին Երուսաղէմ» յուզիչ երգեցողութեամբ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԷՆ ՆԵՐՍ

Ս. Պատրիարքը յետոյ Հիւանդանոցի ներքին դրան առջեւ կանգնած, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին Թանկագին կենաց եւ արեւշատութեան համար, Որուն շնորհիւ, ըսաւ, ամէն առիթներու մէջ, խաղաղութեամբ եւ անդորրութեամբ կը տօնենք մեր եկեղեցական ու կրթական հանդէսները։

Ժողովուրդը ամէններով ձայնակցեցաւ այս հանդիսաւոր բարեմաղթութեանց, ուրկէ վերջ Ս. Պատրիարքը այցելեց բոլոր յարկաբաժինները եւ խաչհանգիստ կատարեց։

ՃԱՇԸ

Ժամը 6½ին, Ն. Սրբազնութիւնը նախագահեց ուսանողներու տաղաւարին մէջ սարքուած սեղանին, որ գեղեցիկ ծաղիկներով եւ տէքօռներով զարդարուած էր։ Ս. Պատրիարք Հօր դիմացը դալար ճիւղերու մէջ պարզուած էր Օսմ. դրօշը։ Բոլոր հրաւիրեալները 150ի չափ՝ բազմեցան։

Սեղանին ներկայ էին Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գրիգորիս Սրբազան, Տ. Տ. Մովսէս եւ Արիստակէս եպիսկոպոսները, Տ. Տ. Վարդան, Տաճատ, Յակոբոս, Եղիշէ, Բաբգէն, Վահրիճ, Եղիա վրդ.ները, Տ. Մկրեան Հայր եւ ուրիշ եկեղեցականներ, Կեդր. Վարչութեան ատենապետ Տիգրան Եուսուֆեան, Ռեթէոս Պէրպէրեան, Հոգաբարձութենէն Յարութիւն Ասլանեան, Տիգրան Մանուկեան, Գրիգոր Խվրէնեան եւ Տօքթ. Նազարեան, Որբանոցի Խնամակալութենէն Յակոբ Գօրեան եւ Լեւոն Բանիկեան, Պետրոս Կարապետեան, Հաստատութեան Տնօրէն՝ Յակոբ Համամճեան, դեր-Տնօրէն Իսրայէլ Հայկազն, Վիրաբոյժ Տօքթ. Զարդարեան, Ներքին հիւանդութեանց բժիշկ Տօքթ. Շէրպէթճեան, Տօքթ. Խիլիքճեան, Տօքթ. Գալաճեան, Տօքթ. Նահապետեան, Տօքթ. Պօղոսեան, Տօքթ. Պէզազեան, Մարկոս Նալպանտեան, Յակոբ Ունճեան, Գէորգ Սիմքէշեան էֆէնտիները, Հիւանդանոցի Գրասենեակի տեսուչ Մաքսուտ էֆ. Խիւտավէրտեան, Միհրան Տէօքմէճեան, Գրիգոր Վանլեան Յակոբ Թաճթաւրունեան էֆէնտիները, Պատրիարքարանի պաշտօնեաներ, Հիւանդանոցի պաշտօնեաներ, եւն. եւն.

ՃԱՇԱՑՈՒՑԱԿ

Գառնուկի խօրոված
Կանկառ ձէթով
Թարմ լուբիա
Իմրիկ հէլվասի
Աղանդեր,
Պտուղ
Գարեջուր, գինի

ԲԱԺԱԿԱՃԱՌԵՐԸ

Առաջին բաժակաճառը արտասանեց Ս. Պատրիարքը որ յոտնկայս հետեւեալ կերպով խօսեցաւ.

«Արդէն եկեղեցիին մէջ եւ Հիւանդանոցի դրան առջեւ երախտագիտութեամբ յիշեցինք մեր Վեհ. Կայսեր անունը։ Այս հաստատութիւնը որ սկիզբէն ի վեր վայելած է Օսմ. Գահուն բարձր հովանին, աւելի եւս շնորհներ վայելած է Ն. Կ. Վեհափառութեան Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խանի օրով։ Որ իբր արժանաւոր յաջորդը Իր երջանկայիշատակ նախահայրերուն, հացի մսի յատկացմամբ մեծագոյն բարերարը հանդիսացած է հաստատութեանս։ Հետեւաբար մաղթենք որ Արքայից Արքան՝ Աստուած՝ տայ մեր Վեհապետին երկար կեանք եւ արեւշատութիւն որպէս զի վայելենք ընդ երկար այն բարձր բարեհաճութիւնը որուն շնորհիւ Հայ ազգը կը պահպանէ իր Եկեղեցին, դպրոցները ու բարենպատակ հաստատութիւնները։ Ուստի բաժակնիս բարձրացնենք մեր սիրեցեալ Ինքնակալին Թանկագին կենաց համար»։

Ս. Պատրիարքին այս բաժակաճառը ընդունուեցաւ որոտընդոստ ծափերով։

Յետոյ Հոգաբարձութեան անդամ Յարութիւն էֆ. Ասլանեան կարդաց տեղեկագիրը, որուն ամփոփումը կը հրատարակենք ստորեւ։

Յաջորդաբար բաժակաճառեր արտասանեցին Տ. Գրիգորիս Ս. Արքեպ. Յովհաննէսեան, ընդհ. Հայոց Ս. Կաթողիկոսին կենաց համար.

Տ. Մովսէս եպս. Կէօմիւշճեան Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին կենաց.

Տ. Արիստակէս եպս. Վանքեան Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին կենաց.

Տ. Եղիշէ վրդ. Չիլինկիրեան յաջողատատ դուխեաններով բաժակ պարպեց Պոլսոյ Ս. Պատրիարքին կենաց.

Բերայի Առաջնորդ Տ. Մկրեան հայր խօսեցաւ բաժակաճառերուն ամէնէն անկեղծը, որ անօրինակ խանդավառութեան արժանացաւ։ Ահաւասիկ իր խօսքերը.—

«Ինձ կ'առաջարկուի բաժակ պարպել ազգային բարերարներու յիշատակին։ Անշուշտ ինձմէ փայլուն խօսքեր չէք սպասեր։ Այս առաջարկը սիրով ընդունեցի որովհետեւ կը սիրեմ բարերարները, մանաւանդ այս հաստատութեան բարերարները որոնց շատերուն ծանօթ եմ։ Բարերարել, բարերար կոչուիլ կը նշանակէ իր քսակէն, իր արիւնէն, իր ստացուածքէն, իր սրտէն բղխած արդիւնքին մասնակից ընել իր ազգը եւ իր Եկեղեցին։ Անոնք են միայն ճշմարիտ բարերարները որոնք ինքնայօժար կը նուիրեն եւ ոչ թէ թելադրութեամբ կամ առաջարկութեամբ։ Բարերար չեն անոնք որոնք այդ ինքնայօժար բարերարներուն թողած գումարները լիատատ կը խածնեն բարերարի անուն վաստկելու համար։ Այդպիսիները ծիծաղելի բարերարներ են։ (Բուռն եւ խանդավառ ծափեր)։ Պէզճեաններու, Տատեաններու, Պալեաններու անունները արձանագրուած են այս հաստատութեան տարեգրութեանց մէջ։ Անոնց ամէնուն յիշատակին լիաբուռն սրտով յարգանք կընծայենք. (Բուռն ծափեր)։ Յետոյ կուգան անոնց Կիւլպէնկեաններու, Ունճեաններու, Յակոբեաններու, Խօրասանճեաններու եւ ի նորոյ նոր բարերար Թաճթաւրունեաններու որոնք շէնքեր, եկեղեցիներ կը կանգնեն։ Անոնց համար ալ կը խնդրեմ Սրբազան Հօր օրհնութիւնը։

Տ. Բաբգէն վրդ. բաժակ առաջարկեց Կեդր. Վարչութեան կենաց.

Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան գովեստը ընելով հոգաբարձութեան ջանքերուն բաժակ պարպեց անոնց համար։ Այս բաժակաճառն ալ բուռն ծափերով վերջացաւ։

Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան այս տարի ալ խօսեցաւ խիստ գեղեցիկ բաժակաճառ մը։ Ահաւասիկ իր բաժակաճառը.—

«Այս համայնքային սեղանին վրայ երբ բաժակներ կ'առաջարկուին ի պատիւ եւ յարգ բարերարներու աշխատաւորներու, իրօք ձեւ մըն է գնահատման որով կը գնահատուին, երկրին, ազգին եւ եկեղեցիին մատուցուած ծառայութիւնները։ Այս գնահատումը անոնց համար է որոնք հոգեկան ազնիւ տրամադրութիւններովը յիշատակելի գործեր կը կանգնեն եւ շքեղ կարողութեան պանծալի արգասիքներ ցոյց կուտան։ Այսպէս երբ բաժակ կ'առաջարկենք յարատեւութիւն Օգոստափառ Սուլթանին, այդ ժողովրդին երախտագիտական զգացումներու արտայայտութիւնն է անշուշտ այն բոլոր շնորհներուն համար որոնք կը տեղան ամէն օր. երբ բաժակ կ'առաջարկուին եկեղեցւոյ պետերուն, անշուշտ ժողովրդի գնահատութիւնն է առ այն հայրական դուրգուրանքներուն համար որով, Կաթողիկոսք եւ Պատրիարքք կը հոգան իրենց հօտերուն պէտքերը։ Դարձեալ երբ ոգեւորեալ արտայայտութիւններ կըլլան մեռեալ եւ կենդանի բարերարներուն հասցէին, բուռն ծափերով կընդունուին ատոնք, չէ՞ մի որ այսու կը գնահատուի բարերարութեան ոգին եւ մարդասիրութեան հանճարը որով զօրացած, հիմնած, պահած զարգացուցած են այս հաստատութիւնը եւ խնամած հազարաւոր անձեր։ Կը տեսնուի թէ այս բաժակներով մենք մեր գնահատութիւնը մեր հիացումը կը պարզենք հանդէպ այդ անձնաւորութեանց որոնց առաքինութիւնները կը ծափահարենք։ Ես այդ գնահատման, այդ երախտագիտական եւ հիացման ոգւոյն է որ կ'ուզեմ յարգանք ընծայել, այն ոգւոյն որ հանրութեան է, որ ժողովրդեան է, այն հանրութեան որ գիտէ սրտի եւ մաքի հանրօգուտ ձեռնարկները գնահատել։ Մաղթենք որ տեւական ըլլայ գնահատութեան այս Թանկագին ոգին։

Ս. Պատրիարքը փակեց սեղանը օրհնութիւններ տալով բոլոր աշխատաւորներուն եւ ըսաւ «ճարտարապետներու խօսքին համաձայն նոր շէնքերը երեք ամիսէն պիտի աւարտին, հետեւաբար այս օրէն կը հրաւիրենք ձեզ բացման հանդէսին որ պիտի կատարուի Աստուածածնէն մէկ երկու շաբաթ ետք։

Ճաշը վերջացաւ Հայրմերով եւ ներկաները հիւանդանոցէն վերադարձան։

*** Երէկուան Տօնին առթիւ Ս. Պատրիարքը 10 օսմ. ոսկի նուիրեց Հիւանդանոցին, եւ ուրիշ նուէրներ ալ ըրին ներկայ եկեղեցական եւ աշխարհական անձնաւորութիւններ։

*** Երէկուան հանդէսին առթիւ գլխաւոր պարագայ մըն էր կարգապահութիւնը։ Հակառակ տակաւ աւելցող բազմութեան, խռնումին եւ տօնական եռուզեռին, Հիւանդանոցին ամէն կողմերը եւ ամէն յարկերուն մէջ կատարեալ բարեկարգութիւն կը տիրէր, ինչ որ արդիւնքն էր Տնօրէն Համամճեան Յակոբ էֆէնտիի տուած հրահանգներուն եւ դեր Տնօրէն Հայկազն էֆէնտիի ջանքերուն։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ահաւասիկ ամփոփումը հիւանդանոցի անցեալ տարուան տեղեկագրին.—

Ազգ. Հիւանդանոցի 74րդ տարեդարձին առթիւ հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի մատուցանել իրեն վստահուած այս մեծ հաստատութեան 905 տարւոյ գործառնութեանց համառօտութիւնը։ Նախրական պարտականութիւն կը համարենք երախտագէտ սրտիւ յայտարարելու թէ այս վերջին տարեշրջանին մէջ եւս հիւանդանոցս առատապէս վայելեց մեր սիրեցեալ Վեհապետին եւ Իր Բարեխնամ Կառավարութեան շնորհներն եւ հզօր պաշտպանութիւնը։ Նոյնպէս վայելեց ազգ. Կեդր. Վարչութեան աջակցութիւնը։ Ազգին այս միակ հաստատութեան բարգաւաճ կերպով յարատեւութիւնը, Օսմ. Կառավարութեան եւ անոր Օգոստ. Վեհապետին շնորհաց եւ միանգամայն պատ. վարչութեան հոգածութեան, եւ համօրէն ազգիս ձեռնտուութեան կարօտ ըլլալուն, հոգաբարձութիւնս մեծ յոյս ունի որ առաջիկայ շրջանին մէջ եւս արժանի պիտի ըլլայ վայելելու զանոնք եւ նորանոր բարերարութիւններ հրապարակելու բաղդը պիտի ունենայ։

Այս տարեշրջանին մէջ Ս. Պատրիարք Հօր միջոցաւ Հոգաբարձութիւնս ստացաւ 4000 օսմ. ոսկւոյ գումար մը զոր Տիկին Սանդուխտ Պ. Քէլէկեան իր ողբացեալ ամուսնոյն Պօղոս էֆ.ի վերջին կամացը համաձայն յանձնեց կէս առ կէս երկու գրամատնէ մինչեւ որ արժ միւլք կալուած մը ձեռք բերուի։ Այս կալուածին հասոյթին հինգ վեցերորդը հաստատութեանս եւ մէկ վեցերորդն ալ Մաքրիգիւղի ազգ. վարժարանի աղքատիկ ուսանողաց գրենական պիտոյից պիտի յատկացուի։

Տիկին Թագուհի Գարամանեան ալ իր ամուսնոյն կամաց համաձայն իրագործեց իր ամուսնոյն մէկ փափաքը ուրով 16,000 ֆրանքով էթիւվի մեքենայ մը նուիրեց հաստատութեանս։

Գալով Գարակէօզեան կտակին, արդէն մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ այդ կտակին հոգ կը տարուի։ Բայց որովհետեւ հաշիւները Հիւանդանոցի ատեաններուն մէջ անցուած են, պարտք համարեցինք նաեւ այդ ցուցակը կցել մեր տարեկան տեղեկագրին մէջ որ քիչ օրէն պիտի հրատարակուի։ Ուստի կը խնդրուի որ տարին անգամ մը հոգեհանգիստ կատարուի Գարակէօզեան ընտանիքին համար եւ Որբանոցին շինութիւնն ալ փութացուի։

Հիւանդանոցս յարակից գետինը հակառակ բազմաթիւ դիմումներու, չի կրցանք գնել նոր շէնքերուն համար։ Այս պատճառաւ ահա այս տարի նախորդ ծրագիրը գործադրելու ձեռնարկեցինք եւ կատարեցինք պէտք եղածը նոր շէնքերուն շինութեան համար։ Շնորհակալութիւն բարերարներուն։

1905ի շրջանին սկիզբը 836 պատսպարեալ եւ 128 պաշտօնեայ ունէինք։ Տարւոյն մէջ ընդունեցինք 1722 պատսպարեալ եւ 86 պաշտօնեայ. համագումար 2772 որմէ վերջելով բժշկեալ եւ բարւոքեալ մեկնող 1527 հիւանդներու եւ 294 ննջեցեալներու գումարը կ'ունենանք՝ 1906ի սկիզբը 951 որուն 804ը պատսպարեալ եւ 147 պաշտօնեայ։

Այս շրջանին զուտ հասոյթից գումարը հասած է 1,347,885 ղրշ.ի, որմէ 1,289,772½ ղրշ.ը մատակարարութեան ընդհանուր ծախուց եւ 77405½ ղրշ.ը արտաքոյ կարգի ծախուց յատկացուելով, 771 ղրշ.ի հասութից աւելորդութիւն մը կ'ունենանք։ Նոյն ծախուց 360,134 ղրշ.ը Հիւանդարանի, 380,863 Յիմարանոցի, 109,304 ղրշ.ը Ծերանոցի, 360921 ղրշ. Որբանոցի եւ 55,899 ղրշ. ալ ուսանողներու ընդհ. պիտոյքին համար ծախսուած է։ Ուստի հաստատութեան մէն մի հիւանդին համար տարեկան 2323 ղրշ. կը ծախսուի. մէն մի յիմարի համար՝ 1273 ղրշ., ծերի՝ 1150 ղրշ., որբի՝ 1510 ղրշ., ուսանողի 1863 ղրշ.։

Հիւանդանոցս չունի տարափոխիկ հիւանդութեանց յատուկ տաղաւարներ, որոնց պէտքը մեծապէս զգալի է։ Բարոյական հիւանդներու յարկաբաժնի մը պէտքն ալ տակաւ զգալի եղած է, սակայն միջոցները չեն բաւեր։

Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար շէնքերը։

Շնորհակալութիւն այս ամէնուն։ Նաեւ Տիկնանց խնամակալութեան, Ս. Յակոբայ Որբանոցի խնամակալութեան, Տէր Աղեքսանդր Մանթաշեանցի, որ տարեկան կալը կը նուիրէ հաստատութեանս, Յովհ. էֆ. Յակոբեանի, որ որբերուն հագուստի կերպասը կը նուիրէ, Տօքթ. Խաժէրեան եւ Տօքթ. Տատրեան էֆ.ներու որոնք աչքի, քիթի եւ ականջի հիւանդութեանց համար հաստատութեանս հիւանդները անձնուիրաբար կը դարմանեն, մեր բժշկական մարմնոյն, Տնօրէնութեան եւ պաշտօնէութեան։ Շնորհակալութիւն մանաւանդ Ազգ. Մամուլին որ իր սիւնակները լայն բացած է սիրայօժար, յօգուտ հաստատութեանս։ Հոգաբարձութիւնս պատրաստ է նկատողութեան առնել ամէն լրջօրէն ուսումնասիրուած դիտողութիւնք եւ առաջարկութիւնք։

Նոր ծրագիրներ, չորս կարեւոր խնդիրներ ունինք նկատողութեան առնելիք.—

Ա. Բաղդատաբար հիւանդաց թիւին՝ բժշկաց թիւը անբաւական է։

Բ. Հիւանդապահութեան նորոգ. կազմակերպութիւնը։ Եւրոպայէն մասնաւոր հիւանդապահներ պիտի բերուին։

Գ. Ընդհ. պատսպարելոց սնունդի խնդիրը։

Դ. Լուացարանի շոգիի դրութեան վերածումը։

Առաջին երկուքը մեր անդամակից մասնագէտ բժիշկներուն ուշադրութեան եւ նկատառման յանձնած ենք։ Երրորդը՝ Հոգաբարձութիւնս իր մտածման առարկայ ըրած է երկար ատեն։ Հիւանդները ունին իրենց մասնաւոր սնունդը, որբը աւելի սնունդի, ծերն ու աղուշը չափաւոր սնունդի կը կարօտին բայց որովհետեւ մեր խոհանոցը չէր կրնար ամէն այս տեսակները մատակարարել ստիպուած է հիւանդներուն զատ իսկ եւ միւսներուն ընդհանուր մէկ տեսակ սնունդ տալ։

Այս խնդիրն ալ վերջ կը գտնէ շնորհիւ բարեսէր մէկ քանի ազգայ-

[illegible]

…լալով առանց բացառիկ նուիրատուութեան այսինքն 100—200 ոսկիի նուէրի մը գործի ձեռնարկելու յանդգնութիւնը չունենալով առայժմ յարմար առիթի մը կ'սպասենք։

ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ս. Պատրիարքը պահ մը հիւանդանոցին սրահին մէջ հանգստանալէ ու մեծարուելէ ետք, իր եկեղեցական ու աշխարհական հետեւորդներով կառքերով գնաց Ս. Յակոբայ Ազգային Որբանոցը եւ դուռնէն ընդունեցաւ որբանոցին խնամակալութեան անդամներէն՝ Յակոբ Փօրեան եւ Լեւոն Բանիկեան էֆէնտիներէն, ուսուցչական դասէն։ Ն. Սրբազնութիւն յետոյ որբանոցին պարտէզին մէջ նախադահեց դպրոցական հանդէսին։ Հոն ներկայ էին Տ. Տ. Շահպազեան, Զիլինկիրեան, Շահլամեան վրդ. ները եւ հոգաբարձութեան անդամ Մանուկեան էֆ. եւ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, խնամակալութեան անդամները, խմբագիրներ, ուսուցիչներ։ Հանդէսը սկսաւ Հիմնիյէ մարշով որ յոտնկայս ունկնդրուելէ վերջ, ծափահարուեցաւ։

Յետոյ խնամակալութեան անդամ Յակոբ էֆ. Փօրեան համառօտ մէկ տեսութիւնը ըրաւ որբանոցին ուսումնական եւ արհեստական վիճակին. ներկայացուց չրջանաւարտները, ըսաւ թէ որբանոցը բաւական լաւ վիճակի մը մէջ կը գտնուի ուսումնապէս եւ արհեստապէս եւ եթէ երբեք կայ նկատելի պակասը մը, ան ալ միմիայն որբանոցին շէնքին անյարմարութիւնն է, որ միշտ խնդրոյ առարկայ եղլայ։ Որբանոցին ուսումնական մասը, ըսաւ, կազմ. կանոնագրին համաձայն կրթանայ նաեւ ռէէ Թաղային վարժարանի աշակերտաց չափ ուսմունք կը սորվի որբ մը, միեւնոյն ատեն հետեւելով նաեւ արհեստի մը, որ իր ապագայ հացին է։ Ցոյս յայտնեց նաեւ թէ օր մը հիւանդաբոյցին մէջ գտնուող որբուհիներն ալ պիտի ազատին իրենց արդի շէնքէն, որ այնչափ մօտ է ծերերու եւ կանանց հիւանդանոցին։ Փօրեան էֆ. յետոյ շնորհակալութիւն յայտնեց հոգաբարձութեան, խնամակալուհի տիկիններուն, Ս. Պատրիարքին, եւ վերջացուց բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

Տեղեկագրին ընթերցումէն ետք ներկայ որբերն ու որբուհիներ զանազան խաղեր կատարեցին տրամախօսութիւններ արտասանեցին։ Որբերէն մէկը կարդաց Թուրքերէն գեղեցիկ ուղերց մը, որով բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր կենաց համար։ Ս. Պատրիարքին ուղղուած մէկ քանի գրաւոր ուղերձներէ վերջ, խօսք առաւ Ն. Սրբազնութիւն եւ խրատական մը խօսեցաւ որբերուն, դրուատեց խնամակալութեան ջանքերը, որոնք ըսաւ որբանոցը օր ըստ օրէ կատարելութեան շաւղի մը մէջ կը դնեն։ Այսօր յայտնի է թէ որբանոցին ռ ե է մէկ սանը ուսման մէջ յաջողակէ ուրիշ ռ ե է Թաղային վարժարանի մը աշակերտին չափ եւ ասիկայ պատուաբեր է որբանոցին, քանի որ մինչդեռ Թաղային վարժարանի մը մէջ ուսանողը ամբողջ օր մը ուսման կը հետեւի, աստին որբը իր մէկ ամբողջ օրը թէ ուսման եւ թէ իր նախընտրած արհեստին կը յատկացնէ, եւ պէտք է գիտնալ թէ ասիկայ նշանակելի տարբերութիւն մընէ։ Գալով որբանոցին նոր շէնքին, ըսաւ Ն. Սրբազնութիւն, կը յուսամ թէ այսօր վաղը ձեզի կաւետեմ։ շէնքին շինութեան Կայս. բարեհաճ իրատէն։ Գալով ձեզի ըսաւ Ս. Պատրիարքը խօսքը որբերուն ուղղելով, ջանացէք որ ուսման հետ համընթաց զարգացնէք նաեւ ձեր նախասիրած արհեստը. քանի որ դուք երբ այս տեղի շրջանը աւարտէք եւ հեռանաք, չունիք ծնող մը որ ձեզի խնամէ ու պաշտպանէ։

Ձունիք կարելի է նոյն իսկ բարեկամ ուսուցչական որ ձեզի հաց ճարելու միջոցները ցոյց տայ։ Այս կէտերը նկատողութեան առէք, լաւ ուշադրութիւն դարձուցէ՛ք ըսածներուս տպաւորեցէ՛ք զանոնք ձեր միտքին մէջը եւ վստահ եղէք որ դուք ամէն մարդէ աւելի պիտի արժանանաք լաւ դիրքի մը, քանի որ ձեր բազուկին մնցուցած ունիք արհեստ մը։ Գո՛ւք ինչպէս միշտ կրկնած եմ զանազան առիթներու մէջ, հասարակ գործաւոր չէք. դուք զարգացած, ուսումնական արհեստաւորներ էք եւ գիտէք թէ ա՛յլ է կոշտ գործաւորը, ա՛յլ է ուսեալ արհեստաւորը, առաջինը՝ միայն իր բազուկին եւ ուսին ուժը ունի իրեն զօրավիգ, իսկ երկրորդը հնարող ըլլալուն միշտ կրնայ յառաջանալ իր արհեստին մէջ եւ օր առ օր…

[illegible]

Համդէսէն վերջ, Ս. Պատրիարքը իր հետեւորդներով այցելեց որբանոցին բոլոր արհեստանոցները եւ իր գոհունակութիւնը յայտնեց վարպետներուն եւ արհեստաւոր աշակերտներուն։

Ս. Պատրիարք Հայրը իրիկուան կողմ մեկնեցաւ Բերա իր բնակարանը։

⁂ Ս. Յակոբայ Որբանոցին ուսմանց եւ արհեստի ճիւղերուն այս տարուան շրջանաւարտներն են.—

Կահագործ.— Զօհրապ Գեղամեան (Վանեցի), Ղազարոս Դանիէլեան (Սիւլիվրիցի), Քերովբէ Ստեփան (Պոլսեցի)։

Կօշկակար.—Աբիկ Բիւզանդեան (Սիւլիվրիցի), Արտաշէս Յարութիւնեան (Իւսկիւտարցի), Յովհաննէս Գրիգորեան (Եալը-Օվացի), Նորայր Սիմոնեան (Երզնկացի), Սիմոն Համամճեան (Պոլսեցի), Ստեփան Յովհաննէսեան (Աֆիոն-Գարահիսարցի)։

Թիթեղագործ,—Յաբէթ Ցովակիմեան (Ատաբազարցի), Եղիա Զալըքեան (Բիլիսցի), Յակոբ Մելիքեան (Բիլիսցի)։

Դերձակ.— Հայկ Զէնոբեան (Պոլսեցի), Յարութիւն Գրիգորեան (Խասգիւղցի)։

⁂ Ս. Յակոբայ Որբանոցի Խնամակալութեան յայտարարութիւններուն համեմատ Խնամակալութիւնը ուսումն եւ արհեստը մէկ գծի վրայ բերած է, այնպէս որ ուսումնական եւ արհեստական գիտութիւնք համընթաց կ'ընթանան Որբանոցին մէջ։ Խնամակալութիւնը այս տարի ամէնէն աւելի մղում տուած է ախուագործութենէ զատ գրեթէ միւս բոլոր արհեստական ճիւղերուն։ Ախուագործութիւնը մեծ ծախքի մը ենթարկուած ըլլալով, եւ միեւնոյն ատեն չը կրնալով մրցիլ Պոլսոյ ախուագործներուն հետ, լաւագոյն համարուած է մէկդի թողուլ զայն առայժմ։ Երբ ախուագործութեան մէջ աշկերտը հազիւ չաբաթը 10 դրշ. կը շահի եւ վարպետը 60 դրուշ, թիթեղագործութեան եւ արհեստներու մէջ աշակերտը կրնայ նոյն իսկ 50—60 շաբաթական առնել։ Եւ որովհետեւ աւելի օգտակար է միշտ տղոց համար շահաւոր արհեստը սորվեցնել, Խնամակալութիւնը միշտ իրեն կէտ նպատակի ընտրած է յարմարագոյն արհեստները սորվեցնել։ Դիտողներ կան թէ աշակերտները ինչո՛ւ շատ չեն աշխատիր եւ շա՛տ չեն արտադրեր, ասոր ալ սա պատասխանը կուտայ Խնամակալութիւնը թէ՝ իր սկզբունքն է տղոց շահը նայիլ աւելի, քան Արհեստանոցին շահը, քանի որ տղաք արհեստին պէտք ունին շահելու համար։

Անհաւասիկ այն արձանագրութիւնը որ պիտի զետեղուի Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Փրկչի մատրան ճակատը։ Այս արձանագրութիւնը խմբագրած է Ս. Պատրիարքը եւ գեղագրած Հիւանդանոցի պատսպարեալներէն ու Կայս. Գեղարուեստից վարժարանի աշակերտներէն Պ. Հրաչեայ Անարոն Սանբիկեան.—

ՏԱՃԱՐՍ ՍՈՒՐԲ ՓՐԿՉԻՆ

Փայտակերտ կառուցեալ պառաջինն յամին 1833 ի հոգելոյս Պէզճեան Յարութիւն ամիրայէ։

Զարդիս վերստին կառուցաւ ի հիմանց տունս սրբութեան ի սեպուհս գթութեան, արդեամբ եւ ծախիւք բարեպաշտօն Տեարց, Ագաթանայ եւ Կարապետի հարազատաց Թահթապրունեան ի յիշատակ եւ ի հանգիստ հոգւոյ եղբօր իւրեանց Դիոգինեայ, Վաղաժամ վախճանելոյ յամին 1898 եւ տեսանողութեան յանուն ամենասուրբ փրկչին, ի կաթողիկոսութեան Տ. Տ. Մկրտչի եւ ի պատրիարքութեան Տ. Մաղաքեայ յամին 1906 ՌՅՃԵ։

⁂

Նոր շէնքերուն բացման օրը Հիւանդանոցի մէջ պիտի կախուին Աղաւնի, Ներսէս, Յարութիւն եւ Մաղաքիա Պատրիարքներուն պատկերները, սա արդարացումով որ վերոյիշեալները իրենց Պատրիարքական աթոռին վրայ գտնուած ատեն ամէն կերպով սատարած են Հիւանդանոցին, հաստատութեան շինութենէն մինչեւ այսօր։

⁂ Որբանոցին սաները գեղակերտ եւ մեծադիր շրջանակներ կը պատրաստեն Հիւանդանոցի արդի բարերարներուն Յակոբեանց, Ոսնճեանց եւ Կիւլպէնկեանց պատկերներուն համար որոնք եւս պիտի կախուին այդ շէնքերուն բացման օրը Հիւանդանոցին մէջ։

Կարդալ Մահմուտ Փաշա Խ. ՖԷՍՃԸ։Ն գրատուն եւ Միջատասպան փոշին ազդը Դ. երեսը

[illegible]

…կրնայ արդիլել որ միեւնոյն Ժողովէն ու խրախուս յաջորդող պատրիարքներէ վաւերացուած Մկրեան ժամագրքի մէջ աշխարհաբար գրուած Ս. Պատարագի երգերը դպիրք աշխարհաբար չերգենին, սարկաւագներ աշխարհաբար քարոզ չճառեն եւ ժամարարներն ալ աշխարհաբար աղօթք չարտասանեն բարձրաձայն։ Այսպէ՞ս կը հասկցուին Կրօն. ժողովոյ այսօրինակ տնօրինութիւնները։

Բ.

Իսկ այդ վաւերական եռաձայն տետրակին մէջ յիշատակուա՞ծ է արդեօք Էջմիածնի Ս. Կաթողիկոսի եւ Սինոդի, Կ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքի եւ Կրօն. Ժողովոյ կողմէն, որ մեր ազգերը դպրութիւն ընեն առանց դպրութեան ատիճան առած, առանց շապիկ հագած, առանց մաղերնին կտրուած ըլլալու։ Հապա Պոլիս առաքելը որ կ'արդիլուի իգական սեռին շաղօթել բաց գլխով եւ ոչ թէ երգել, այլ լռիկ ունկնդրել ի ժամու պաշտաման։

Գ.

Այդ վաւերական Եռաձայնի տետրի մէջէն Էջմիածնի Ս. Կաթողիկոսէն եւ Սինոդէն, Կ. Պոլսոյ Պատրիարքէն եւ Կրօն. Ժողովէն ջնջուա՞ծ են արդեօք մեր քչոյն ու ծնծղան, եւ բուրվառներու գործածութիւնը. հապա ինչէ՞ն էր Ամն. Ս. Պատրիարքի արդար զայրոյթը Մայր-եկեղեցւոյ մէջ ի պահու Եռաձայնի։

Դ.

Ո՞վ արտօնեց որ Օսկը գործածէն, հակառակ Ս. Պատրիարքի հրամանին. եւ երբ հազիւ կը յաջողին Ն. Սրբազնութիւնը համոզարանցնել եւ այդ գործիքը զետեղել խորանին ետեւը, միայն դէմ բռնել տալու համար, հակառակը յետոյ կը գործուի, լսելի ընելով Օսկի բամբ ձայնը։ Հապա կանանց յատուկ Եռաձայն պատարագի օրը այդ Օսկի արձակ համարձակ դասին մէջ դպիրներու մէջտեղ դրուիլը եւ իբր հայու Ժամուհայու եկեղեցական նուիրական գործիք ի ցոյց հանե՛լը։ Ա՛յս ալ պաշտօնական որոշմամբ էր։

Ե.

Դիտելի եւ ծիծաղելի կէտ մը կայ, որ կ'արժէ յիշատակութեան, դպիրք—մանչ աղջիկ—«ի սրբութիւն սրբոց»ի եւ «Տէր ողորմեա»ի ատեն հակառակ եկեղ. նուիրական օրինաց յոտնկայս կ'երգեն եւ ոչ ի ծունր, սա սառեկութեա՞ն թէ դպրաց կուրծքերը ձայնի ելեւէջի ատեն կը խախտին։ Ուրիշ ատեն երբ դպիրք միաձայն միշտ երգած են ի ծունր ըլլալով, միթէ կուրծքերնին անվախտ չէի՞ն եւ անվտանգ։ Եթէ առարկուի թէ դասին մէջ անուք խռնուած ըլլալով նստելու կը նեղուէին, հապա պատարագի միեւնոյն ժամուն դպիրք նստուկ չէի՞ն գրքի ընթերցման եւ քարոզի ատեն։

Զ.

Եռաձայնի յաղթական փառքը եւ ապագայ յաջողութիւնն ի ձայն փողոյ ինդութեամբ հռչակուած ատեն չարագուշակ տիրացու մը (Զարմայր) անհատակի կը հռչակէ զինքը, գրելով Բիւզանդիոնի մէջ. «Վերջին կէտ մը, Ղալաթիոյէն ետքը Մայր եկեղեցւոյ երաժշտապետ էֆէնտին Եռաձայնի խումբ մը կազմակերպեց։ Կը լսենք թէ Եէնի Գափուի երաժշտապետ Զուլհաճեան եւ խումբ մը կազմակերպած է, եւ տասնհինգ օրէն ուրիշ Եռաձայն երգեցողութիւն մը պիտի լսենք նոյն Թաղի եկեղեցւոյն մէջ —Եարը՛ս—, Պէշիկթաշի երաժշտապետ էֆէնտին ալ պատրաստեց եւ երգել տուաւ տարբեր եռաձայն մը։ Յառաջդիմութի՛ւն մըն է այս, թէ նոր շարժառիթ մը մեր եկեղեցական երգեցողութեանց միօրինակութիւնը խանգարելու համար... անդարմանելի խառնակութիւն»։ Դեռ շատ կանուխէն սկսա՛ք ո՛ ջատագովք Եռաձայնի, արբշիռ եւ զգլխած ոչ ի գինւոյ, այլ...։

Է.

Բայց ահաւոր մեղքը կը ծանրանայ Բիւզանդիոնի վրայ, կուրութեան եւ ստութեան մեղքը, որ կը գրէ առանց վերապահութեան եւ կամ տարակուսութեան, այլ բացարձակապա՛ր. «ոչ ոք կրնայ հաստատել թէ մենք այսօր 1000 տարի առաջուան մեր Ս. Հարց նման կ'երգենք եկեղեցւոյ մէջ»։

Եթէ այս այսպէս է, ուրեմն արդար է Ս. Աւետարանի մէջ յիշուած սա ահաւոր խօսքը, մեր վրայ եւս՝ սպառնացող խօսքը. [Յովհ. ԺԱ. 48]։

Վերջին խօսքն այլ եւս թողլով Տ. Վահան վարդապետի, որ եռաձայնի առաջին եւ գերընտիր ընդդիմախօսն եղաւ, կը խնդրեմ որ բարեպաշտիկդ Մանզումէ հրատարակել հաճի զայն առ ի սէր պահպանութեան ուղղափառ Ս. Եկեղեցւոյս Հայոց։

ՈՄՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

1906 Մայիս 11

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

ԿԵԴՐՈՆ. ԱՍԻՈՅ ԵՒ ԹԻՊԷԹԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Սթանտարտի Խմբագրականէն

Խորին եւ անկեղծ հաճոյքով կը ծանուցանենք թէ Կեդր. Ասիոյ Հնդկական սահմանագլխի եւ Պարսկաստանի մէջ երկու երկիրներուն առեւտրական խնդիրները խաղաղութեամբ կարգադրելու համար Մեծին Բրիտանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ բաւական ժամանակէ ի վեր կատարուած բանակցութիւնք յառաջացած աստիճանի մը հասած են, եւ ի մօտոյ կը սպասուի որոշ պայմանագրութեան մը կնքումը։ Այս յիշատակելի դիւանագիտական յաջողութեան վրայ շնորհաւորելով արտաքին գործոց նախարար Սըր Էտուարտ Կրէյը, չենք մոռնար թէ անիկա հետեւեցաւ հաւատարմութեամբ իր նախորդին (Լորտ Լէնստաունի) քաղաքականութեան։ Ի մօտոյ գործադրութեան մէջ դրուելիք կարգադրութիւնը նպատակ ունի միայն բարեկամական նպատակաւ բառնալ այն խոչընդոտները, որոնք Կեդր. Ասիոյ մէջ կը խափանէին երկու Տէրութեանց սիրալիր յարաբերութիւնները։ Նախորդ Պահպանողական Դահլիճը ճամբան պատրաստած էր, եւ ուրախ ենք որ Ազատական դահլիճը կ'աշխատի ի գլուխ հանել իր նախորդին քաղաքականութիւնը ի նպաստ աշխարհի խաղաղութեան, որ բոլոր Տէրութեանց բաղձանքն ալ է։ Արդէն երկար տարիներէ ի վեր Անգլիոյ երկու մեծ կուսակցութիւնները լսելեաց հաւանած են միջազգային յարաբերութեանց խնդիրները ներքին վիճաբանութեանց ասպարէզէն դուրս ձգել։ Այս է պատճառը որ նոր նախարարութիւնը իր կազմութեան առաջին օրերուն իսկ յայտարարեց թէ պիտի պահպանուի Մր. Պալֆուրի Դահլիճին արտաքին քաղաքականութիւնը։ Ուրախառիթ պարագայ մըն է որ Մեծին Բրիտանիոյ ո՛չ մէկ անկիւնը հիմա տեսութեան տարբերութիւն չկայ Ռուսիոյ հետ խաղաղիկ համաձայնութեան մը հասնելու սկզբունքին վրայ։ Լոնտոնի եւ Բեթերսպուրկի կառավարութեանց միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւնները բացարձակ դրոշմը կը կրեն խաղաղասիրութեան, քանի որ անոնց նպատակն է Կեդր. Ասիոյ մէջ իրենց երկար տարիներէ ի վեր ունեցած սահմանագլխի վէճերը կարգադրել, որոնց համար թէ՛ Ռուսիա եւ թէ Անգլիա պարտաւորուած էին մեծ բանակներ պահել Հնդկաստանի սահմաններուն վրայ։ Եւրոպական բոլոր Տէրութիւնները ուրախ պիտի ըլլան հաւաստապէս որ բաղձացեալ խրաւախոհութիւնը կը հաստատուի վերջապէս երկու Տէրութեանց միջեւ անլուծելի թուացած Աֆղանեան եւ Թիպէթեան խնդիրներուն վրայ։

Ի վիճակի ենք ծանուցանել թէ երկու Տէրութեանց միջեւ կատարուած բանակցութիւններուն լիովին գիտակ է եւ հաւան Միքատոն, քանի որ Անգլեւճարոնական զինակցութեան մէջ յօդուածներ կան որոնք կը պարտաւորեն զինակիցներէն իւրաքանչիւրը իրարու խմաց տալ ուրիշ երկիրներու հետ կնքելիք պայմանագրութիւնները։ Աւելորդ է ըսել թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը ամէն կերպով գիտէ բանակցութեանց ընթացքը, որովհետեւ քանի մը տարիէ ի վեր Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան գլխաւոր նպատակը եղած է համաձայնութիւն մը առաջ բերել երկու Տէրութեանց միջեւ։ Գերման քանի մը թերթերուն յայտարարութիւններէն ա՛յնպէս կ'երեւի թէ Լոնտոնի արտաքին գործոց պաշտօնարանը իր դիտաւորութիւնը Գերմանիայէն ալ չէ ծածկած։ Թէեւ Գերմանիոյ մէջ կան տակաւին կարգ մը մարդիկ, որոնք անպատճառ դժգոհութիւն ցոյց կուտան անգլիական դիւանագիտութեան Ծ. Արեւելքի գործերուն դէմ, սակայն կը յուսանք եւ կը հաւատանք որ Գերմանիոյ ամէնէն իմաստուն եւ ամէնէն ազդեցիկ վարիչները պիտի ուրախանան երկու Տէրութեանց մերձեցման վրայ, որոնք Եռեակ Զինակցութեան իւրաքանչիւր անդամին համար բարեկամական դիտաւորութիւններէ տարբեր բան չեն մշակեր։ Քառեակ զինակցութիւն—Մեծն Բրիտանիա, Ճարոն, Ֆրանսա եւ Ռուսիա—կազմելու բնաւ խորհուրդ չկայ, թէեւ այս Տէրութեանց իւրաքանչիւրին միւսներէն մէկուն հետ սերտ առնչութիւնը խաղաղութեան պահպանման համար թանկագին առաւելութիւն մըն է։

Պիտի հարցուի թէ Մեծն Բրիտանիա Ծայրագոյն Արեւելեան պայմանագրութեան նոյն տեսակ ծրագիր մը ինչո՞ւ Պերլինի կառավարու…

[illegible]

…անգլեւռուսական մերձեցումը բարերար արդիւնքը պիտի ունենայ չփում առաջ չբերել երկու Տէրութեանց միջեւ Թիպէթի եւ Աֆղանստանի ճամբաներուն վրայ։ Քապուլի մեր զինակիցը առաջուան պէս պիտի կրնայ վստահիլ մեր խոստումին պաշտպանելու զինքը ամէն յարձակման դէմ, եւ իր դիրքը աւելի պիտի զօրանայ երբ վստահ ըլլայ թէ Ռուսիայէն այլ եւս յարձակումի վախ պիտի չունենայ։ Նոյնը նաեւ կարելի է ըսել Թիպէթի մեծ Լամային համար։ Երկու Տէրութիւնները իրենց առեւտրական մրցումը առաջ պիտի տանին խաղաղասէր մեթոտներով։

Ծ. Արեւելքի մէջ, Մեծն Բրիտանիոյ դիրքը ճշդուած է հոն անգլեւճարոնական պայմանագրութեամբ, մինչ Ռուսիոյ դիրքն ալ որոշուած է Բորթսմութի մէջ անցեալները Միքատոյին հետ կնքած համաձայնութեամբ։ Եթէ նոր փոփոխութիւն մը ընել հարկ ըլլայ Ծ. Արեւելեան քաղաքականութեան մէջ—թէեւ բան մը առաջարկուած չէ—եռամեայ խորհրդակցութեամբ միայն կրնայ ըլլալ, եւ ասկէ զատ, փոփոխութիւն մը պիտի չսկսի առանց լիուլի հաղորդակցութեան ուրիշ Տէրութեանց հետ՝ որոնք իրաւունքներ կամ պահանջումներ ունին Խաղաղականի ջուրերուն մէջ։

Ծ. Արեւելքի եւ Կեդր. Ասիոյ խնդիրներուն համար անգլեւռուսական համաձայնութեան մը մասին առնուած քայլերուն պատմութիւնը համառօտիւ հետեւեալ կերպով եղած է.— Առաջին անգամ 1903ի աշնան մէջ խօսք բացուեցաւ երկու կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն միջեւ։ Յետոյ վրայ հասաւ ռուսեւճարոնական պատերազմը, որ դադրեցուց ռ ե է նոր քայլ։ Հակառակ սակայն պատերազմին պատճառած խիստ զգացումներուն, խնդիրը դարձեալ արծարծուեցաւ Մուքտէնի ճակատամարտէն առաջ, եւ պատերազմին վերջանալէն ետքը խնդիրը լրջօրէն ձեռք առնուեցաւ, մինչ Լօրտ Լէնստաուն տակաւին Լոնտոնի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ էր։

Բայց անգամ մը եւս գործօն բանակցութիւնները արգիլուեցան — այս անգամ Ռուսիոյ տնտեսական եւ դրամական կացութեան հետեւանքով։ Սակայն երբ Անգլիոյ արդի Դահլիճը իշխանութեան գլուխ անցաւ, եւ ռուսական փոխառութեան ժամանակցեցաւ Անգլիոյ Սըր Էտուարտ Կրէյ փափաք յայտնեց Լորտ Լանստաունի սկսած բանակցութիւնները շարունակել։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍՐԸ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ.—Պերլինի Տի Ինֆօրմացիօն թերթը կը յայտարարէ թէ գերման կայսրը խօսակցելով Չինական Պատուիրակութեան անդամներուն հետ, որոնք այս միջոցիս Եւրոպայի շրջանի, կ'ընեն քաղաքային օրէնսդրութիւններ եւ հաստատութիւնները ուսումնասիրելու նպատակաւ, քանի մը կարեւոր ակնարկութիւններ ըրաւ Ծ. Արեւելքի կացութեան մասին։ Ն. Վեհափառութիւն ազդուապէս խորհուրդ տուաւ Չինաստանի՝ կարելի եղածին չափ շուտ հզօր բանակ մը կազմակերպել։ «Չինական բանակը, յարեց Կայսրը, պէտք է կազմակերպուի եւ հսկողութեան ենթարկուի նոյնինքն Չինացիներուն կողմէ։ Պէտք է զգուշանան ուրիշ երկիրներու զինուորական օրէնսդրութիւնները նմանցնելէ»։

Տի Ինֆօրմացիօն կ'ըսէ թէ կայսեր այս խօսքին իմաստը կը մեկնուի իբրեւ ազդարարութիւն մը Չինաստանի՝ թոյլ չտալ որ Ճարոնցիք անհարկի ազդեցութիւն մը ձեռք բերեն Չինաց զինուորական ուժերուն վրայ։ Յայտնի է թէ Պերլինի մէջ անհաճութեամբ կը տեսնուի Գերմանիայի հին մարզիչներուն տեղ ճարոնցի մարզիչներու ներկայութիւնը Չինական բանակին մէջ։ Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ սուր հետաքրքրութեամբ կը դիտուի Գերմանիոյ եւ Չինաստանի միջեւ յարաբերութեանց զարգացումը։

⁂ Գերման կայսրը Տիւէն Հօֆէնի (Լօուէն) քաղաքապետին բարի գալստեան ուղերձին պատասխանելով ըսաւ.—

«Քաղաքը, ճարտարարուեստին նըման, մ՛յն ատեն միայն կրնայ զարգանալ եթէ խաղաղութիւնը պահպանուի։ Ասիկա ստոյգ է։ Բայց, ինչպէս որ Աստուած կամեցաւ խաղաղութիւնը պահպանել անցեալ տարի, հաստատ ապէս համոզուած եմ որ ապագային ալ պիտի յաջողիմ, մեր պաշտպանողական ուժին կռթնած, գերման կայսրութեան խաղաղութիւնը պահպանել, եւ երաշ…

ԱԼՖՈՆՍՈ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ.—[illegible]

…ներու մէջէն անցնելով։

Թագաւորը Մայիս 31ին առաւօտեան ժամը 10.30ին եկեղեցի կը մեկնի անցնելով հինգ հրապարակներէ։ Պսակէն վերջ ամուսնական ամոլը դարձեալ հինգ տարբեր հրապարակներէ պալատ պիտի դառնայ։

Ս. Հերոնիմոս եկեղեցին, ուր ամուսնական արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ, Մատրիտի եկեղեցիներուն ամէնէն ընդարձակը կամ ամէնէն գեղեցիկը չէ, բայց յարմարագոյնն է արքայական պալատին հետ իր յարաբերութեան տեսակէտով, որով չքեղ թափօրը ալերձօրէն պիտի կրնայ անցնիլ ամբողջ քաղաքին մէջէն։ Մայրաքաղաքին երկու ամէնէն հսկայ եկեղեցիները, Սան Իսիտրօ եւ Սան Ֆրանչիսքօ աքանչելի շէնքեր են, բայց արքայական պալատին շատ մօտը կը գտնուին՝ եւ քաղաքին խռնարհագոյն մասերէն մէկուն մէջ, մինչ Ս. Հերոնիմօս Հայ-լայֆին թաղն է, Րէթիրօ Բաւքին եւ Բրատոյին միջեւ։ Հոս կը գտնուին նաեւ հռչակաւոր Բրատօ թանգարանը, Սպանիական Ակադէմիան, Սալոնը եւ ուրիշ կարեւոր շէնքեր։

Արքայական թափօրը եկեղեցի պիտի մտնէ արեւմտեան դրան առջեւ յատկապէս նոր շինուած նոր եւ չքեղ սանդուխէ մը, Բրատօ մուզէոնին դէմը։ Գեղեցկապէս դրուագուած դուռնէն վար պիտի կախուին արքայական հաւաքածոներէն ամենաթանկագին գորգեր։ Սպանիոյ արքունի այս հաւաքածօն աշխարհի ամենագեղեցիկներէն մէկն է, որ կը պարունակէ 600է աւելի նմոյշ Կոպլէնի ձեռարուեստէն։ Դրան առջեւ բարձրացած է կարմիր եւ դեղին թաւիշէ տաղաւար մը, սպանիական զինանշանով ընդելուզուած, եւ ոսկեզօծ երկաթներով բռնուած։

Եկեղեցիին ներքին մասը պերճ եւ բեւոյթ մը պիտի ընծայէ կարմիր թաւիշէ եւ ոսկեհիւս դամասկեան իր դըրուագներով։ Բիւրեղեայ եւ արուրեայ աշտանակներ պիտի լուսաւորեն տեսարանը։ Աւագ խորանը ծաղկային զարդարանքի համակոյտ մը պիտի ըլլայ։ Պիտի պատարագէ Թօլէտօյի արքեպիսկոպոս կարտինալ Սանչա քսան Սպանիացի եպիսկոպոսներէ շրջապատուած։

Արքայական ամպհովանին ոսկենման թաւիշէ ընդելուզուած՝ պիտի կանգնի խորանին աջակողմը։ Հոս պիտի զետեղուին ոսկեզօծ թիկնաթոռները սպիտակ, մետաքսահիւս եւ ոսկեհուռ բարձերով, զորս պիտի գործածեն թագաւորը եւ թագուհին։ Խորանին ձախակողմը պիտի զետեղուին, ութը ոսկեզօծ թիկնաթոռներ Սպանիոյ արքայական ընտանիքին անդամներուն համար։

ԳՈՐԾԻ ՏԷՐ ԿԻՆԵՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Անոնցմէ մէկուն կողմէ գրուած

Միացեալ Նահանգաց մէջ խոշոր ձեռնարկութիւններու եւ խոշոր թուականներու ժամանակն է ճիշդ, եւ ժամանակին այս յատկութիւնէն եւ անոր առթած մասնագութենէն կիներէն ոմանք ալ վարակուած են։ Ոմանք կը բաղձան մեծահարուստներու եւ ահագին եկամուտներու տէր մարդոց հետ կարգուիլ, ուրիշներ փառասիրութիւնը ունին առեւտրական կեանքի ասպարէզը մտնել եւ իրենց համար ապագայ մը շինել իրենց իսկ ջանքերով։ Հիմա մանաւանդ նորաձեւութիւն է «գործի կինը»։ Ամերիկայի մէջ այլեւս անսովոր եւ հետաքրքրական բան մը չէ ամէն օր տեսնել կիներ՝ որոնք առտուն կանուխ իրենց առեւտրական գործին կամ պաշտօնին գլուխը կ'երթան։ Բայց ճշմարտութիւնը խօսելու համար, ընկերային կամ սեղանաւորական աշխարհին մէջ անկերեւ անուն ունեցող եւ առաւ յաջողութեան հասնելու բաղձացող կիներ սովորաբար անյաջող, կ'ըլլեն կարճ ժամանակի մէջ, եւ ասպարէզէն անոնց քաշուելուն ոչ ոք ուշադրութիւն կ'ընէ։ Կիները սովորաբար գեղեցկագիտական ճաշակ կը փնտռեն իրենց գործին մէջ, հրապոյր մը կ'ուզեն դնել իրենց ձեռնարկած ռ ե է գործին մէջ, եւ իբրեւ ամարեօռ կը հետեւին ասպարէզի մը, իրենց սեռին ընկերային նախապաշարումները մնուցանելով։ Ասանկ ծրագիրներով անխուսափելի է անյաջողութիւնը։

Գործի աշխարհին մէջ ամէնէն աւելի դրամ վաստկող ամերիկացի կիները, այդ երկրին շատ մը հարուստ մարդոց նման, ինքնօգնութեամբ առաջ եկած են։ Առեւտրական սանդուխին ամէնէն…

վարի ասորեւձանէն սկսած են։ Անոնցմէ շատերը հազիւ ուսմանափակ [illegible] ստացած են քաղաքին դպրոցներուն մէջ, և յետոյ [illegible] մը բոլորած են [illegible] ... ամսական 2,000 [illegible]

[illegible]

Միացեալ Նահանգաց [illegible] 300 կամ 500 տոլար. ոսկի կ'առնէ, [illegible] 100 ոսկի աւելի կ'առնէ։ [illegible] 300 կամ 400 տոլար. ոսկի է։ Բայց [illegible] կ'ունենան երիտասարդ։

Ամերիկեան [illegible]

դէմներուն խմբագրատանց մէջ աշխատութիւնը կը վարձատրուի առանց սեռի խտրութեան։ Այսինքն, ասկէ նոյն է ամէնուն համար, և թոշակները որոշուած են աշխատութեան տեսակին համաձայն, միայն թէ ազդարարութիւնը այրերուն աւելի գործ կը յանձնէ որովհետեւ կ'ենթադրուի թէ էրիկ մարդը իր վաստակով շատ աւելի մարդ պիտի ապրեցնէ քան կինը։ Սակայն խմբագրատանց մէջ շատ քիչ է թիւը այն կիներուն, որոնք առաւօտէն մինչեւ իրիկուն աշխատութիւն ունին։ Օրագրի ձեռնհաս խմբագրուհի մը շաբաթական 10էն 20 տոլար. ոսկի կը շահի։ Հանդէսներու խմբագրուհիներէն ոմանք 2000էն 3000 ոսկի կ'առնեն տարեկան։

Թէեւ ամերիկացի կիները առեւտրական գործերու կամ պաշտօններու մէջ առատ թոշակներ կը ստանան իրենց կատարած աշխատութեան փոխարէն, սակայն սնունդէ քիչերը կը հարստանան իրենց վաստակով, կամ իրենց անհրաժեշտ ծախքերը գոհացնելէ աւելի բան մը չեն կրնար ընել։ Միացեալ Նահանգաց մէջ ապրուստը շատ սուղ է, մանաւանդ ա'յն մասերուն մէջ, ուր առատ թոշակ կայ։ Լաւ վճարուած կին մը պարտաւոր է ծախքով ապրիլ։ Վայելուչ թաղի մը մէջ պէտք է բնակի, բարեհամբաւ տան մը մէջ, կամ յարկաբաժինի մը մէջ։ Եւ առ նուազն շաբաթական 5 ոսկիի կը նստի ասիկա։ Մինչ լաւ հագուելու է, և — Ամերիկայի մէջ լաւ հագուստները խելքէ մտքէ չանցած կերպով սուղ են, — ժամանակին ընթացքին և նորութիւններուն պիտի հետեւի գիրք կարդալով, հանդէսներ կարդալով, նուագահանդէսներու երթալով, և յաճախ կը պարտաւորուի ա'յնպիսի կերպով մը ապրիլ, որ շատ խիստ կը ճնշէ իր պիւտճէին վրայ։ Ամերիկեան քաղաքներուն մէջ աժան բան չկայ։

Հետեւաբար, Ամերիկայի մէջ ո'րքան շատ ըլլայ թոշակը, ա'յնքան աւելի ծախսելու տեղ կայ կը նշանակէ։ Բարձր թոշակը անպատճառ ծերութեան համար դրամագլուխ մը չէ։ Կիները յաճախ իրենց պէտքերուն պատշաճեցնելու համար իրենց թոշակը, կը փորձեն ամէն տեսակ գործակցական ծրագիրներ։ Երբեմն չորս կին միասին յարկաբաժին մը կը վարձեն աժան բնելու համար։ Կիներու յատուկ պանդոկներ կը շինուին հետզհետէ այսօրուան գործի կնոջ պէտքերը նուազագոյն ծախքով գոհացնելու նպատակաւ։ Բայց ասոնք ալ բացարձակ միջոցներ չեն կեանքը աժանցնելու համար այս խոշոր և հարուստ երկրին մէջ։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ

Հանրագիտակի 20րդ թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ ճոխ և հետաքրքրաշարժ պարունակութեամբ։ — Խմբագրական. Լեւոն անպատասխանատու յայտարարութիւններ։—Սիրվարդ Սիրունեան. Մելանի բիծեր.—Հ. Գալուստեան. Ուսուցիչք Գառը գիւղի Արամեան վարժարանի.—Ա. Խապէղարեան. յանգամոլ.—Ն. Աբրահամեան, Շաբա՞թը թէ կիրակին.—Երմոգ. Բանաստեղծական փորձանք (Բանաստեղծաբար).—Ներշապուհ. Խեղճ Դամիանոս.—Սեպուհ. Անկուսիւթեան փորձանքները։ Թալիդա. բաց նամակ (Համեստուհի ղաղեթաճի աղբարիկս).—Գ. Նազարեթեան. Համբարձման տօնը և վիճակ։—Գ. Փ. Տիպար փեսացուն և տիպար եղբայրը (Շարունակութիւն և վերջ).—Գ. Համբիկեան. Օր նոր լուր նոր, ոտանաւոր, չաբթուան լուրեր։

Գաւառներէն պէտք է դիմել հանրագիտակի խմբագրութեան, Ասատուրեան տպարան Պապը ալի ճատտէ։ Տարեկան 54 ղրշ. վեցամսեայ 27 ղրշ։

ԱԶԴ.—Թաղիս Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ դպրաց դասուն հաստատութեան Բ. տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ կիրակի, 14 մայիս, Գեր. Տ. Գրիգորիս Վ. Պալաքեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ վերաբերումով։ Երգեցողութեանց պիտի մասնակցին Գալֆ. որբահիներն և Ս. Ներսէսեան վարժարանի սաները։

Ցաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պաշտօն պիտի կատարուի բարեյիշատակ հիմնադրաց, դպրապետաց, դպրաց և համայն բարերարաց ննջեցելոց հոգւոյն համար։

Սկզբն. ժամերգութեան՝ 12. Ս. Պատարագ՝ 2։

Ի դիմաց Դպրաց Դասու
Ս. Ստեփ. եկեղ. Խնամակալ
Ատենադպիր Ատենապետ
Վ. Խաչիկեան Հ. Շիրմանեան

ԷՎԳԱՖԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Այսօրուընէ կսկսինք հրատարակել էվգաֆի նախարարութեան վարչական և ժաժիլիլի ծանուցումները, որոնք այնչափ կարեւոր են կալուած գնողներու, յանձնառուներու և հանրութեան համար։

ԲՈՒՆ ՀԱՅԻ ՇԱՀԻՆԻ [illegible] կարդալ [illegible] Դ. էջը։

ՌԵՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մաժուրէթ խւլ Աղիզ միրալէթի Մէքթուպճուլուղնա Գոզանի սանճագը թահրիրաթ միւտիրի Մուսթաֆա պէյ թայյին պույրուլմուշ տըր։

* * *

Խըռէմաթը մէմուահալարընա պինաէն Խախամխանէ մէճլիսը ճիսմանիսի ազաընտան ըիֆաթլու Պէնեամին Նամէր վէ «Էլ Թէլէղրաֆօ» նամ մուխէվվի կազէթասը սէր մուհարրիրի Իզաք Գըպայ էֆէնտիլէրէ րիւթպէի Սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Իւսկիւտար Օթուզ սէքիզինճի պէօլիւկինտէ գօմխէրը սանի Հասան Խալդի էֆէնտիյէ կիւմիւշ Լիյաքաթ միտալիասը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՎԵՀԱՓԱՌՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Վեհ. Սուլթանը անցի օր շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց ամէն արքունիքը, Կարոլ թագաւորին Գահակալութեան 40ամեայ յոբելեանին առթիւ։

ՃԱՄԲԱՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈՒՐՔԸ.— Առեւտրական և հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ կանոնաւորելու համար հաղորդակցութեանց ճամբաներու շինութիւնը և նորոգութիւնը։ Այս աշխատութեանց զարգացումը համընթաց ըլլալով ճամբաներու տուրքին կանոնաւոր գանձման հետ, Նախարարութիւնը որոշեց որ հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնեաները ամէն տեղի հարկատուներուն ցանկը պիտի պատրաստեն և պիտի յանձնեն քաղաքային բարձր պաշտօնատարներուն։ Այս պաշտօնատարներն ալ իրենց կարգին պարտաւոր են կանչել նշանակեալ հարկատուները և գանձել օրինական տուրքը։ Անոնք որ կ'ուզեն իրենց պարտքը հատուցանել աշխատութեամբ, պիտի ղըրկուին անմիջապէս հարկ եղած տեղերը։ Գաւառակի մը բնակիչները չեն կրնար աշխատիլ նոյն գաւառակին մէջ և իրենց ղրկուելիք տեղը առնուազն 12 ժամ անդին պիտի ըլլայ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏ Րիզա փաշա հիւանդ է։

ԸՆՏԱՆԻ ԱՆԱՍՆՈՑ ՏՈՒՐՔԸ.— Սապահ կ'իմանայ թէ որոշուած է ընտանի անասնոց տուրքին գանձման համար այդ տուրքին մանրամասն մէկ վիճակագրութիւնը պատրաստել։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ ազգային սուրբերուն Մեթոտիոսի և Կիւրեղի տօնին առթիւ, Պուլկարաց էկզարք Տ. Եոսէֆ պատարագեց Պալաթի Պուլկար Ս. Ի. թիէն եկեղեցին մէջ։ Ներկայ էին բազմաթիւ եկեղեցականներ, Պուլկար գործակատար Մ. Նաչէվիչ, պաշտօնեաները և այլն։

ԾԱՂԿԱԽՏԸ.— Կառավարութիւնը որոշեց խիստ միջոցներ ձեռք առնել Թուրքիոյ ամէն կողմերը ծաղկախտի ծաւալումը և վնասները արգիլելու համար։ Պոլսոյ ծաղկախտի շիճուկի աշխատանոցը արդի առաջդիմութեանց պահանջած դիրքին պիտի հասցուի։ Նմանօրինակ աշխատանոցներ պիտի հաստատուին հեռաւոր նահանգներու, ինչպէս Եէմէնի, Պաղտատի, Պասրայի, Ափր. Տրիպոլսոյ մէջ։ Պարատօրիչ բժիշկ մը պիտի ղրկուի ամէն գաւառակի մէջ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ընդհանուր տնօրէնի նորընտիր օգնական Մ. Հէլֆերիշ Պոլիս ժամանեց Արեւելեան ճեպընթացով։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐԸ.— Մերթ ընդ մերթ տեղի ունեցած նաւային ընդհարումներու հետեւանքով հանրային հարստութիւնը մեծապէս կը վնասուի։ Այդ ընդհարումներէն մեծ մասը ակամայ և հետեւաբար արկածի հետեւանք է, բայց միւս մասը ազգիտութեան արդիւնք է, որուն կարելի է առաջքը առնել։ Այս տեսակէտով Ծովային Նախարարութիւնը հրաւիրուեցաւ կարելի եղածին չափ կարճ ժամանակի մէջ պատրաստել կանոնագիր մը որ պիտի ճշդէ տգիտաբար կամ ծովային օրէնքներուն անգործադրութենէն առաջ եկած նաւային արկածներուն պատասխանատուները և անոնց պատիժներ պիտի սահմանէ։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՈՌՈԳՈՒՄԸ.— Քաղաքապետութեան և Տէրքոսի ջուրի ընկերութեան միջեւ եղած համաձայնութեամբ մը, ասկէ ետք, ամէնէն աւելի բանուկ ճամբաները օրը երեք անգամ պիտի ջրուին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Եւրոպական ճեպընթացը և պայմանադրականը շաբաթէ մը ի վեր անկանոն կը ժամանէին Սերպիոյ մէջ գիծերուն աւրուելուն հետեւանքով։ Ճամբաները բոլորովին շինուած ըլլալով, Արեւելեան ճեպընթացը երէկ մէկ քանի ժամ ուշացաւ, բայց անկէց ետք կանոնաւորութիւնը վերահաստատուեցաւ։

ՑՈՅՑ ՀԱՍՈՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Մեծ Կղզիի Այ-Եորկի կամ Քրիստոս հոյակապ վանքին մէջ նոր եկեղեցի մը շինուեցաւ, Կղզիին գիւղացւոց հասարակներուն նուէրներով։ Այժմ եկեղեցին ներքին յարդարանքին ձեռնարկուած է։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Ծովային Նախարարութիւնը Բ. Դրան մատոյց Գարաքէօյի կամուրջին համար պատրաստուած յատակագիծերը եղն։

ԱՆԳԻԼԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դռնէն վաւերացնել Տիարպէքիրի նոր հիւպատոս Մր. Ուիլիըմ Հէյմիի և Տարտանէլի հիւպատոս Մր, Շիպլիի պաշտօնները։

ՕՍՄ. ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ մէջ գործող անանուն օտար Ընկերութեանց և ապահովագրական ընկերութեանց համար պատրաստուած կանոնագրին և ցամաքային առեւտ. օրէնքին վրայ աւելցած տրամադրութեանց վաւերացեալ օրինակները Արտաքին գործոց նախարարութեան ղրկուեցան։

ԻԶՄԻՐԻ պարսկական ընդհ. հիւպատոս կարգուեցաւ Պոլսոյ դեսպանատան գլխաւորական կցորդ Միրզա Ֆէթուլլահ խան։

ՏԷՐՔՈՍԻ ՋՈՒՐԻ ընկերութիւնը այս տարի 60 ղրշ. այսինքն նախորդ տարիներէն երկու ղրշ. աւելի շահաբաժին պիտի տայ։ Տէրքոսի արժեթուղթերը որոնք կայուն էին երկար ատենէ ի վեր, անցի օր հասան 310 ֆրանքի։ Կը կարծուի թէ այս անակնկալ բարձրացման պատճառն է 100էն 4ով 600 նոր արժեթուղթերու հրապարակ հանուիլը, 450 ֆր. գնով. Թէեւ ըսուած էր նաեւ թէ Ընկերութիւնը նոր արտօնութիւն մը ձեռք բերած էր, սակայն սխալ է այս լուրը։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ ընդհ. քննիչ Յովսէփ էֆ. Էքչեան, որ երկու ամսէ ի վեր արձակուրդով հոս կը գտնուէր, Գչ. օր մեկնեցաւ դէպի Խարբերդ։ Էքչեան էֆ., Անտառաց, Հանքաց և Երկրագործութեան Նախարարութենէն ընդունած հրահանգին համեմատ, քննական պտոյտ մը պիտի կատարէ Քարասիի գաւառին մէջ, և անկէ պիտի երթայ Սոմա։

ՏՈՒՐՔԻ ՋԵՐԾ.—Զեռնհաս պաշտօնէութիւնը որոշեց հօտաղէններու պատրաստութեան յատուկ աքսաֆները, յամբիկները, մանուշակները, մէլիքէնները, չուշանները եւն։ անկրկնելու թուականէն սկսելով տասը տարի տասանորդէ զերծ պահել, այդ կերպով քաջալերելով ձեռնարկուները։

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ախտին համար Գաստեմունիի նահանգին զանազան տեղերը հաստատուած հիւանդանոցներու պէտքը և օգտակարը տեսնուած ըլլալով, որոշուած է Տրապիզոնի նահանգին մէջ ալ նոյն տեսակ հիւանդանոց մը հաստատել։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.—Տիւպպէքիրի Նաղիին գաւառակին գայմագամ Հասան Սամի պէյ, Մալ միւտիրիւ Պէքիր էֆ. և ինչպէս մէմուրը Իզզէթ էֆ., նոյն գաւառակին տասանորդի գործերուն մէջ պղծումներու պատճառ եղած և եկամտական գանձուն վնասած ըլլալով, դատաստանի ենթարկուեցան։

ՍՆԱՆԿ.—Անւոր. Բ. դատարանը սրնանկ հռչակեց ծխախոտի վաճառական Ապտուրրէուֆ էֆ.ն։ Ծովային Առեւտր. դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Մահմուտ փաշա, նամակներու վաճառական Գրիգոր էֆ. Թաթարեանը։ Դատարանի անդամ Մարգար էֆ.՝ ժիւժ գօմիսէր, և փաստաբան Բիւզանդ էֆ, Թէրզեան՝ առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

ԲԵՐԱՅԻ ԿԵԱՆՔԷՆ.— կնոջ մը ջուրջը.— Վալիտէ խանի պարսիկ վաճառականներէն Քեազիմ և Իպրահիմ էֆէնտիները անցի գիշեր Գալիճաճի Փօլլաք Սարգիս փողոց, Բիւզուզի հանրատունը կ'երթան զուարճանալու և երբ Քեազիմի սարիսհին Լէվլի հետ գինարբուք կ'ընեն, Մկիւտարի Ալթուն Պագալ փողոցը բնակող Նիկողոս և ասոր ընկերը հանդիպձավաճառ Բարսեղ յիշեալ հանրատունը կ'երթան և Քեազիմ ու Իպրահիմ էֆէնտիներուն գտնուած սենեակը կը մտնեն և կ'ուզեն Լէվլին առնել։ Ասոր վրայ մէջերնին կռիւ մը կը ծագի և կը սկսին զիրար ծեծել, որուն միջոցին Քեազիմ գլխէն իսկ Նիկողոս և Բարսեղ ձեռքերնէն կը վիրաւորուին։ Ասոր վրայ ամէնքը մէկէն ձերբակալուելով կը բանտարկուին։

ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍ ՄԸ.— Պատժական Առաջին Ատեանը անցի օր զբաղեցաւ կրկնակ խարդախութեան մը գործով, որ հետեւեալ պարագաներուն մէջ տեղի ունեցած էր.— Տիվան Եօլուի կողմը կահագործ Արամ անցեալները Եէնիգաբու, Քիրեաքօյի գինետունը կ'երթայ և գլուխը լաւ մը տաքցնելէ ետք կ'ըսէ դաւաճներուն և չէ-նէրը կոտրել։ Գինեպանը ձերբակալել կուտայ Արամը, որ դատարանի կը փոխուի։ Ատեանին, քննութեան միջոցին Արամ կը յայտարարէ թէ գինետան աշակերտներէն Խրիստօ, Տիմիտօրի և Սթրամթի զինքը ծեծեցին։ Ասոր վրայ, դատարանը հարկ տեսաւ իբր ամբաստանեալ դատարան կանչել յիշեալ աշկերտները, և հարցաքննութեան ենթարկեց։ Աշկերտ Սթրամթի իբր Տիմիտօրի առաջ անցնելով կ'ըսէ թէ «Ես եմ Տիմիտօրին»։ Դատարանը կը կասկածի սակայն իր վրայ, և քննութեան կը ձեռնարկէ, և երեւան հանելով որ Տիմիտօրի չէ իր անունը, կը ղրկուի ընդհ. դատախազին, իբր խարդախ։ Ընդհանուր դատախազը անմիջապէս որ օրը տարաժամած է, Եէնիգաբու կը ղրկէ Սթրամթին, որպէս զի երաշխաւոր առնուի, յաջորդ օրը ներկայանալու համար։ Սթրամթի կը տանուի վարպետին, Քիրեաքոյի մօտ, որ երաշխաւորագիր կուտայ Սթրամթիին, իբր Տիմիտօրի ներկայացընելով զանիկա, և աշկերտ Խրիստօն երաշխաւոր ցոյց տալով։ Եէնիգաբուի յոյն մուխթարը կը վաւերացնէ երաշխաւորագիրը։ Այս կրկնակ խարդախութեան խնդիրն էր որ քննեց պատժական Ատեանը որ նկատելով թէ Քիրեաքօ, Խրիստօ և Սթրամթի գիտակցաբար խարդախութիւն գործած են, դատապարտեց զանոնք մէյ մէկ տարի բանտարկութեան։ Իսկ նկատելով որ Մուխթար Էֆթիմ աղա, անգիտակցաբար վաւերացուցած է երաշխաւորագիրը, անպարտ արձակուեցաւ։

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ.— Կէյվէի մէջ Սէմէրճիօղլը Գասիր անուն մարդ մը մէկ քանի ամիս առաջ կ'ամուսնանայ։ Ամուսնութեան առաջին շրջանը շատ լաւ կ'անցնի, սակայն հետզհետէ այր ու կնոջ յարաբերութիւնները կը յոռանան և վերջապէս կռիւը կը սկսի։ Գասիր, այդ վիճակը անտանելի գտնելով կինը կը թողու։ Կնոջ հայրը՝ Մէհմէտ դատարանի դիմելով պարէն կը պահանջէ և Գասիր կը դատապարտուի, սակայն վրէժ կը մնուցանէ Մէհմէտի դէմ՝ կինը զրկած ըլլալուն համար։ Գասիր, անցեալները, կնոջը տունը երթալով թէ՛ անոր և թէ ՚զոքանչը ծանրապէս կը վիրաւորէ ու կը փախչի, սակայն քիչ վերջը կը ձերբակալուի։

ՍԱ՛ ԽԱԲԵԲԱՆԵՐԸ...— Անվերջ են խորամանկութիւններն ու գաւերը սա դատարկաշրջիկներուն, որոնց առօրեայ զբաղումն է միամիտ պարզ գտնել։ Ահաւասիկ նոր պատմութիւն մըն ալ։ Շարապ խիլէսիի կողմը սափրիչ Յոյն մը՝ Եանի, անցի օր երբ Ղալաթիա, քարափին վրայ կեցած էր, իրեն մօտեցաւ գեր մարդ մը և սկսաւ մանրամանալ անոր հետ, օղէն խօսք առնեղծելով։ Քիչ ետք եկաւ ուրիշ նիհար մարդ մը և չփոթած դէմքով գանչեց.— «Քսան ոսկի պարունակող դրամապանակս կորսնցուցի, դուք էք գտեր զայն, վրանիդ պիտի փնտռեմ»։ Գեր մարդը չուռով հանուեցաւ, հանեց դրամապանակը որուն մէջ 40 ղրուշ կար։ Նիհարը ըսաւ թէ այդ դրամապանակը իրը չէ և վերադարձուց։ Կարգը Եանիի եկած էր, որ առանց ո և է կասկածի հանեց իր դրամապանակը, զոր քննեց նիհար մարդը և վերադարձուց, ներողութիւն խնդրելով որ այսպէս զիրենք անհանգիստ ըրած էր պարզ կասկածի մը վրայ։ Եւ մինչ ան հեռացաւ իր երեւակայական դրամապանակին ի խնդիր, սակէն գեր մարդն ալ կոմայ մը բաժնուեցաւ Եանիէն։ Քիչ ետք, Եանի երբ գնում մը ընելու համար դրամապանակը բացաւ, քիչ մնաց գետին պիտի գլտորէր յուզումէն։ Գոյնը նետեց, ոտքերը կթոտեցան և աչուները կափկափեցին։ Ձեր ուզիր հաւատալ աչքերուն։ Այն հինգ նոր փայլուն ոսկիները, որ դրամապանակին մէջն էին, մոգական զօրութիւնով մը կարծես, փոխուած էին հինգ հատ քառորդ մէճիտի։ Սափրիչը հասկցաւ թէ ճարպիկ ձեռնածութեան մը զոհ գացած էր, բայց զուր փնտռեց գեր ու նիհար մարդիկը։ Գործը խմացուց ոստիկանութեան որ կը փնտռէ զանոնք։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 24 Մայիս,— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Իսվոլսքի Բեդերհոֆի պալատը կանչուելով իր առաջին տեղեկագիրը մատոյց Ցարին։ Պառոն Ֆրէտէրիքս, թէեւ հիւանդ, բայց պալատան նախարարի պաշտօնին վրայ կը մնայ։ Վարչապետ Մ. Կորէմքին Ցարին մատոյց Դահլիճին ծրագիրը Ցարը ընդունեց Կայսրութեան Խորհուրդին նախագահ կոմս Սոլսքիի մատուցած հրաժարականը, առողջական պատճառներով՝ ծովային ապայակոյտի նախագահի պաշտօնէն, և Ցարը ընդունեց իր հրաժարականը։

ՔՐԻՍՏԻԱՆԻԱ.—Հռչակաւոր թատերագիր գրագէտ Հէնրի Իպսէն մեռաւ 78 տարեկան հասակին մէջ։

Հ. Իպսէն ծնած էր Սքինեօլ 1828 թուականին։ Նախ բժշկութեան պատրաստուեցաւ, բայց յետոյ իր մէջ զգալով գրագէտի կոչում, սկսաւ թատերախաղեր գրել։ Նախ յաջողութիւնը մեծ չեղաւ, աւելի հանդիպեցաւ իր բանաստեղծութիւնները, և կառավարութիւնը թոշակ մը յատկացուց իրեն. Բնակեցաւ Պեռն, Տրիեսթէ, Միւնիխ և իր թատերախաղերը ներկայացուեցան Քրիսթիանիայի, Վիեննայի, Պերլինի և Բարիզի մէջ։ Օտար երկիրներու մէջ մեծ համբաւ վայելեց։ Խորին իմաստասիրութեան մը դրոշմը կը կրեն իր բոլոր թատերախաղերը, որոնք ընկերային ու բարոյական հարցերու շուրջը կը դառնան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ռայխսդակին մէջ, արտաքին գործոց նախարար Մ. Չիրշքի պատասխանելով երեսփ. Մ. Պասերմանի մէկ հարցապնդման, յայտարարեց թէ կոմս Կոլուխովսքիի ուղղած հեռագրով Վիլհէլմ կայսր իր կարծիքը յայտնեց։ Վարչապետը, ըսաւ Մ. Չիրշքի, սկրտօժար կրնդունի այս հեռագրին պարունակութեան պատասխանատուութիւնը։ Ցեսոյ խօսելով Երրեակ Ցինակցութեան վրայ, Մ. Չիրշքի յայտարարեց թէ դաշնակից երեք Տէրութիւնները, ինչպէս առաջ, այնպէս ալ այժմ դաշնակցութեան հիմը կը մնան։ Իտալիոյ Պերլինի դեսպանը արդէն այս մասին որոշ յայտարարութիւններ բրաւ։ Գալով Վիլհէլմ Բ.ի Վիեննա ընելիք ճամբորդութեան, նախարարը ըսաւ թէ այս ճամբորդութիւն արդիւնքն է Վիլհէլմ կայսեր անձնական զգացումներուն հանդէպ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր։ Մ. Չիրշքի վերջը ըսաւ թէ Գերմանիա կը շարունակէ իր քաղաքականութեան հիմը տեսնել Երրեակ Ցինակցութեան և այն բարեկամութեան մէջ, զոր կը տածէ Գերմանիա բոլոր տէրութեանց հանդէպ։

—Գերման Կայս. Պանքան զեղչի սակը իջեցուց $5^0/_0$էն $4^1/_2$ $^0/_0$ի, և Պանքայի փոխառութեանց սակը իջաւ $6^0/_0$էն $5^1/_2$ $^0/_0$ի։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բրուսիական ընդհ. ապայակոյտի պետ Զօր. Մօլթքէ հոս ժամանեց, և հիւր պիտի ըլլայ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր։ Զօրավարը պիտի մասնակցի Պրուքի բանակեղին մէջ կատարուելիք զօրահանդէսին։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսր, որ վաղը պիտի դառնայ Բէշդայէ, ունկնդրութեան պիտի ընդունի Զօր. Մօլթքէն։

—Աւստրիոյ և Մաճառստանի վարչապետները հազիւ համաձայնութիւն գոյացուցած էին մաքսային խնդիրներու վրայ, երբ նոր դժուարութիւններ ծագեցան։ Ձեռները յանկարծ միրժեցին ընտրական բարենորոգման վրայ Աւստրիոյ վարչապետ իշխան Հօհէնլօհէի առաջարկած պայմանները, որով Հօհէնլօհէ իշխանին Դահլիճին գիրքը խախտեցաւ։ Լրագիրները կըսեն թէ իշխանին պիտի յաջորդէ Պոլսոյ Աւստրիական դեսպան Պառոն Քալիչէ։

—Ռումանիոյ նորընտիր դեսպան Մ. Լահովարի հոս ժամանեց։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Մայիս 2ին Ազգ. հանդէսները մեծ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցան։ Ռումանիոյ Կարոլ թագաւոր, մայր եկեղեցւոյ մէջ կատարուած գոհաբանական պաշտօնէն վերջ, անդին բազմութեան մը մէջտեղ ձի նստաւ և մայր եկեղեցին մեծ պողոտան ատնող ճամբաներէն անցաւ։ Բոլոր զպրոցական աշակերտները անցան թագաւորին առջեւէն գահաժառանգ իշխանին առաջնորդութեամբ։ Ոգեւորեալ ծափահարութիւններով ողջունեցան թագաւորը և արքայական գերդաստանը։ Կէս օրէ վերջ ժամը 3ին թագաւորը ընդունեց դեսպանական մարմինը։ Օտար տէրութեանց ներկայացուցիչները Կարոլ թագաւորին յանձնեցին իրենց վեհապետներուն շնորհաւորական ինքնագիր նամակները։

ՀՐԴԵՀ

Երէկ գիշեր ժամը 6ին միջոցները հրդեհ ծագեցաւ Բանիալթիի բաղնիքին դէմը փէնճի Կօմիկ աղայի պատկանող և Օննիկ աղայի վարձած կազինոյին առաստաղէն, որ ջուրի նուազութեան պատճառաւ կազինոն և Օննիկ աղայի վարձու բռնած յարակից տունը բոլորովին այրեցաւ. Հրդեհին առաջքը առնուեցաւ Թէրիփիւզի հրապարակին կողմը այրած շէնքին կից տուն մը մասամբ փլցնելով։ Այրած կազինոն 30Լ ապահովագրուած էր, սակայն պայմանաժամը երկու օր առաջ լրացած ըլլալով, շէնքին տէրը տակաւին չէր նորոգած ապահովագրութիւնը, իսկ Օննիկ աղայի վարձած տունը կարասիներովը միասին ապահովագրուած էր։

Հրդեհին վայրը փութացած էին Քաղաքապետ Բարձր. Րէշիտ փաշա, Կայս. անձնական Թիկնապահ գայմագամ Թարիք պէյ, Կայս. Չըանկիր զօրքերը և տեղւոյն ոստիկանապետը ու ոստիկան զինուորները որոց ցոյց տուած արդիւնաւոր ջանքերուն շնորհիւ, կարելի եղաւ հրդեհը սահմանափակելով մեծ վտանգի մը առաջքը առնել։ Հրդեհին ծագման պարագաներուն վրայ ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

Տիւզմէճեան Դեղարանի ազդը կարդալ չորրորդ էջը

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա խիւզ զրուշտան նագտէն՝ վէ նըսֆը ուիլէրի Էվգաֆը Հիւմայունա ժախսուս սուրէթ վէ սէրիլի իլէ իֆա գըլընմագ իւզրէ պէտէլաթը միւզայէտէլէրի գըյմէթը մուխամմինէլէրինտէն սուն պուլունմասընա պինաէն մէճլիսը իտարէճէ թէքրար իլանընա գարար վէրիլէն զիրտէ մուհարրէր մահլիւլաթա զամմ իլէ Թալիպ օլանլար վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իստէյէնլէր գըյմէթը մուխամմինէլէրինին հօշրիւնէ միւսավի թէէմին աքչէլէրի իլէ պէրապէր Մայըսըն 15ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար Էվգաֆը Հիւմայուն մահլիւլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Գըյմէթը մուխամմէնէսի 1500, պէտէլը միւզայէտէսի 10000.— Իւսկիւտարտա Սէլամի Ալի էֆ. մահալլէսինտէ Գուբու օղլու սօգագընտա 3 վէ 5 նումէրօլու մուգատաէլու իքի էլէէվմ մագլուպ պիր պապ մէնզիլին ալթը հիսսէ իթիպարի իլէ պէշ հիսսէսի.

Բահմի էֆ.

..5000 ..3500 Ինճիր գարիյէսինտէ Բաշա Պաղչէսի ճատտէսինտէ 7 նումէրօլու միւլք մա կէտիկ պիր պապ տիւքեանըն նըսֆ հիսսէսի Աֆիֆ էֆ.

..4500 ..3000 Թարապիատա Քիւրէճ Պուրնունտա Ֆուատ բաշա սօգագընտա 7 նումէրօլու 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի

Խօրիւճի Հիւսէյին էֆ.

..7429 ..5000 Գանտիլլի գարիյէսինտէ Մէքթէպ սօգագընտա 22 նումէրօլու 4 օտալը պիր պապ մէնզիլին 7 հիսսէ իթիպարըյլա 4 հիսսէսի

Օսման էֆ.

..2500 ..1500 Գասըմ բաշատա Էպուհէմ Ահմէտ էֆ. մահալլէսինտէ Ուֆագ Քէօբրիւ սօգագընտա 25 նումէրօլու 2 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի Խօրիւճի Հիւսէյին էֆ.

..8000 ..5000 Պէյ Օղլունտա Խայրիյէ սօգագընտա 27 նումէրօլու պիր օտալը վէ ալթընտա պիր մուտֆա տիւքեանը հավի պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի Հաճի Խոճէմ էֆ.

..4375 ..3000 Կօյաթատա քէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա բաշա մահալլէսինտէ 9 միւքէրրէր 9 միւքէրրէր 9 նումէրօլու ֆէվգինտէ 3 օտալը հավի միւլք մա կէտիկ պիր պապ տիւքեանըն 120 սէհիմ իթիպարըյլա իւչ պուչուք սէհիմ թամ վէ պիր սէհիմին րուպու հիսսէսի Խօրիւճի Հիւսէյին էֆ.

..3000 ..2000 Հաղդապ Գափուսունտա Հօճա Համզա մահալլէսինտէ Նէմիչ խանը Ֆէվգանիսինտէ 10 վէ 11 նումէրօլու քեարկիր իքի օտանըն պիւթիւնի։ Նաղիֆ էֆ.

..4500 ..3000 Գապը Ճաֆէրիտէ Րուսթէմ փաշա մահալլէսինտէ Լիմօնճը սօգագընտա 85 նումէրօլու ֆէվգինտէ պիր օտալը հավի քեարկիր պիր պապ մազազանըն 9 հիսսէսինտէ ալթը պուչուք հիսսէսի Հաճի Հիւսէյին էֆ.

..12000 ..10500 Սամաթիատա Հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Սըրապ Գափուսու սօգագընտա 2 նումէրօլու պիր պապ օտանըն պիւթիւնիւ։

Հաֆըզ Խօմէր էֆ.

..17122 ..10122 Սարը Եար Գարիյէսինտէ տէրէ ճատտէսինտէ 16 նումէրօլու 6 Օտալը պիր պապ մէնզիլին 18 հիսսէ իթիպարըյլա 14 հիսսէսի։

Խօրիւճի Հիւսէյին էֆ.

..12000 ..6500 Պէյ Օղլունտա Բանկալթիտէ Ֆէրահիյէ սօգագընտա 31 միւքէրրէր 31 նումէրօլու 5 օտալը իքի պապ մէնզիլի պիւթիւնիւ։

Հաճի Խոճէմ էֆ.

..35000 ..30000 Գապի Գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ պահարիյէ սօգագընտա 4 միւքէրրէր 4 նումէրօլու պէր պապ մէնզէլին պիւթիւնիւ Բահմի էֆ։

..10000 ..8000 Իւսկիւտարտա Սօլաք Սինան մահալլէսինտէ Չավուշ տէրէսի ճատտէսինտէ 11 նումէրօլու սէնէվի 1000 ղրշ. քիրալը միւչթէմիլաթը մալիւմէյի հավի պիր գըլթա պօսթան կէսէկինին 120 սէհիմ իթիպարըյլա 60 սէհիմի Բահմի էֆ.

..12500 ..11050 Ջընտան Գափուսունտա հաճի Մուսթաֆա աղա մահալլէսինտէ Ջընտան Գափուսու ճատտէսինտէ 283 նումէրօլու ֆէվգինտէ պիր օտալը հավի պիր պապ տիւքեանըն 180 սէհիմ իթիպարըյլա 25 սէհիմի Օսման էֆ.

..3750 ..3000 Կօյաթատա հաճի Ամա մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ 294-296 նումէրօլու չէհրի 110 ղրշ. քիրալը իքի պապ տիւքեանըն սէքիզտէ պիր հիսսէսի Հաճի Խոճէմ էֆ.

..8110 ..7500 Եէնի Բէօյտէ Կիւղէլճէ Ալի փաշա մահալլէսինտէ իւչ խօլ ազըր ճատտէսինտէ 11 նումէրօլու պիր գըլթա պօսթանըն պիւթիւնիւ։ Շիւքրի էֆ.

..26000 ..21400 Պէյ Օղլունտա Բանկալթիտէ պայըր սօգագընտա 93 նումէրօլու պէշ օտալը պիր պապ մէնզէլին պիւթիւնիւ։ Շիւքրի էֆ.

..7000 ..5620 Եյուպտէ Ջէյնէպ խաթուն մահալլէսինտէ Իտրիս քէօշկիւ ճատտէսինտէ 26 նումէրօլու 3 օտալը պիր պապ մէնզէլին պիւթիւնիւ. Նաղիֆ էֆ.

..29159 ..17875 Ֆէնէրտէ Ապտի սու պաշը մահալլէսինտէ Ֆէնար ճատտէսինտէ 336 նումէրօլու տէօրթ օտալը միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի պիր պապ մէնզիլին 120 սէհիմ իթիպարըյլա 35 սէհիմի։ Հաճի Ահմէտ էֆ.

..4584 ..3500 Նէտի Գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ Սուլթան Մէհմէտ մահալլէսինտէ Նէտի Գուլէ ճատտէսինտէ 27 նումէրօլու սէնէվի 400 ղրշ քիրալը պիր գըթա պօսթան կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարըյլա 11 սէհիմի։

Մուսթաֆա էֆ.

..10000 ..7500 Ճէպ Ալիտէ Մէֆէրիքօս մահալլէսինտէ մուէզզին Մէհմէտ էֆ. սօգագընտա 10 նումէրօլու պիր գըթա արսանըն պիւթիւնիւ։

Հաֆըզ Խօմէր էֆ.

..9996 ..6300 Գալաթատա Եէնի Ճամիի շէրիֆ մահալլէսինտէ Բէնճէշէնպիհ բազարը ճատտէսինտէ 37 նումէրօլու պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն 15 հիսսէ իթիպարըյլա 6 հիսսէսի։

Հաճի Ահմէտ էֆ.

..3000 ..2000 Ֆէնէրտէ Թահթա Մինարէ մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ 75 նումէրօլու պիր գըթա արսանըն պիւթիւնիւ։ Խօրիւճի Հասան էֆ.

..1500 ..900 Այթը Մէրմէրտէ Սէյիտ Խօմէր մահալլէսինտէ քիրէճխանէ սօքագընտա պէշ նումէրօլու պիր գըթա արսանըն պիւթիւնի։

Նաղիֆ էֆ.

..6716 ..5200 Գասըմ բաշատա հաճի Ահմէտ մահալլէսինտէ ուղունխօլ տէրէ պօյու ճատտէսինտէ 19-311-301 նումէրօլու ֆէվգինտէ պիր օտալը հավի պիր պապ սիւտճի տիւքեանըըլա միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի նալըճը պօսթանը տէմէքլէ մարուֆ պէր գըթա պօսթանըն 120 սէհիմ իթիպարըյլա 11 պուչուք սէհիմի

Հաֆըզ Խօմէր էֆ.

..23334 ..10000 Ֆէնէրտէ Ապտի սու պաշը մահալլէսինտէ պայաթ ճատտէսինտէ 50 նումէրօլու տէրտանէսինտէ իքի պէքիար օտասըըլա պիր մահզէնի միւշթամէլ պիր գըթա սահիլխանէ արսասընըն 6 հիսսէ իթիպարըյլա 2 հիսսէսի Հաճի Ահմէտ էֆ.։

..22500 ..12500 Այա Սօֆիյատա ալիր մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ 31 նումէրօլու չէհրի 900 ղրշ. քիրալը միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի չարսաքըը համամ տէմէքլէ մարուֆ միւլք մա կէտիկ պիր պապ համամըն 28 հիսսէսինտէ 2 հիսսէսի Բահմի էֆ.

..6000 ..3500 Իւսկիւտարտա Իճատիյէ մահալլէսինտէ Գայաճըգըճըլի օղլու սօգագընտա 74 նումէրօլու 2 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ,

Բահմի էֆ.

..14000 ..7000 Միրկէօն Գարիյէսինտէ բիւչուկ մէքթէպի սօգագընտա 15 նումէրօլու պիր գըլթա արսանըն պիւթիւնիւ Հաճի Հիւսէյին էֆ.

..13220 ..2500 Սթավրօզ Գարիյէսինտէ Թէքիյէ սօգագընտա 4 նումէրօլու 5 օտալը պիր պապ մէնզիլի իլէ 2 նումէրօլու պիր գըլթա արսանըն 84 հիսսէսինտէն 30 հիսսէսի։ Հաճի Հիւսէյին էֆ.

..15000 ..11250 Չարշու ի քէպիրտէ քէսէճիլէրտէ 26 նումէրօլու պիրի միւլք տիկէրի խալընըզ կէտիկ օլմագ իւզրէ իքի պապ տիւքեանըն պիւթիւնիւ։ Նաղիֆ էֆ.։

ԻԼԱՆ

Սուրէի Հիւմայուն Լէվազըմընտէն օլուպ միւպաայաասընա լիւզում կէօրիւնէն օն պիր աատէտ եէշիլ Ջուքա գափըը սանտուղուն պէհէրի ալթմըշ ղշ. տան վէ 65 աատէտ տէրի գափըը սանտուղուն քէզալիք պէհէրի 32 ղշ.տա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրի հալը րումինին 13 ճի Ճումաա իրթէսի կիւնիւնէ քատար իճրաի միւնագասաըըլա հէր քաչ բարա վէ 15ճի վէ 16ճի Բազար իրթէսի վէ սալը կիւնլէրի տախի խուզատէ պէչ թէնզիլ քապուլ օլունարագ հատտը լայըքընը պուլտուղը Թագտիրտէ տէ իհալէի էվվէլիյէ վէ իւչ կիւն գարֆընտա սա իւզատէ օնտան սոնրա օլմամագ իւզրէ ֆէվզիլատէ Թէնզիլ գապուլուըլա իհալէի գաթիյէ իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան նօգսանըըլա իմալ վէ իթա իմմէգ խսթէյէնլէրին իւզատէ օն նիսպէթինտէ Թէէմին աքչէլէրինի վէ նախուտ միւթէպէր վէ մուսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյեամը Թաաիյէյէտէն մա՝ատա հէր կիւն սաաթ օնագատար մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

1—3

* * *

Իմարաթը ամիրէ իչուն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն խիւզ օթուզ գըյէի ճէտիտ խալիս Անատօլու գաֆըրանըըն պէհէր ճէտիտա գըյէսի լիրայի օսմանի խիւզ ղրուչ հիսապըյլա 210 ղրուչտան Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չէհրի հալը րումինին 15ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար իճրաի միւնագասասը իլէ հէր գաչ բարա վէ իրթէսի սալը կիւնիւ խուզատէ պէչ Թէնզիլ գապուլ օլունարագ հատտը լայըգընը պուլտուղը Թագտիրտէ իհալէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան նօգսանըըլա իթա իմմէք խսթէյէնլէրին խուզատէ պէչ նիսպէթինտէ Թէէմին աքչէլէրինի վէ նախուտ միւթէպէր վէ մուսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյեամը Թաաիյէյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ օնագատար մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

1—3

ԴԵՂԱՐԱՆ ՏԻՒՅՄԷՃԵԱՆ

Դեղերու ԹԱՐՄՈՒԹԵԱՆ և ՆՈՐՈՒԹԵԱՆ կողմանէ հիւանդներ կրնան մեծ ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՄԲ դիմել ի Ֆէրիգիէ, Զայլաք փողոց, թիւ 21։

Դեղարանս ունի նաև բժիշկներ, մանաւանդ Տօքթօր Տիմիթրիատիս և Աստամնաբոյժ Զ. Պարտիզպանեան, որոնք ամէն օր ցորեկէ վերջ իրենց դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն Դեղարանիս մէջ։ 5

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ, ԳԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ

Երիտասարդներու ճշմարիտ խորհրդատուն

ՏՈՔԹ. ԳԱՐԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ԺԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն, կը գտնուի Պերպէրեան դեղարանը, Կէտիկ Փաշա Պոսի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանճէ-Գափու Մէրհամէթճեան - Պիանքի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տօքթ. Գարլօ Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողելու կը դարմանէ ամէն տեսակ ափրօդիթեան ախտերը, ինչպէս ջերմամիզութիւն (պէլ սօղուգլուղու) կուր միլիգեու, ճանգրը մու և սիֆիլիս (ֆրէնկի), սերմնահոսութիւն, երաշտափորձութիւն, տռնական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ուգրէ. սիսման բիւէդրալ եւ Իբէրդոֆի տը բրօսդադ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերօյիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրահատական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտական (մէfroufoբիf) զննութիւնք ափրօդիտեան ախտերու ժամուն և անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ չէ ըսել թէ առաջին այցելութիւնը միշտ ձրի է։ 22 -50

ՎԱՃԱՌԱԿ. ԳԻՏՆԼԻՔ ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐ. ՀԱՇՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթը 2 անգամ դասնասեր դասով, 3 ամիսէն կ'ուսուցուին այն կարևոր ճիւղերը։

Ցաջողեալք ՎԿԱՅԱԿԱՆ կ'առնեն։

Բազրատումոր կ'ուսուցուի հաշուակալներուն մէկ լիրայով։

Լեզուաց դասեր ալ կը տրուին։

Փափաքողք քառթ-փօսթալով մը հաղորդեն մեզ իրենց հասցէն, Բագրատունի վարժարան Բանկալթի։

Հիմնադիր—Տնօրէն

2Ս—9 ՑԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ գանուեցաւ վերջապէս։ Ցայտնի է որ Նորմանտական կաթը զուիցերիականէն խիստ ընտիր և անդարար է։ Ֆրանսական

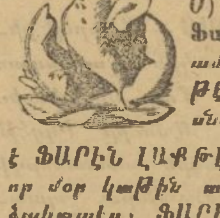

Ըռուսօ s'էrմօն (Ա. և 0) Ընկերութիւնը Ֆօսֆարէն և Նորմանտիայ ամենապատուական կաթէն աղոց համար ընտիր սնունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷ անունով, որ մօր կաթին տեղը կը բռնէ բոլորովին, ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ խիստ անուշահամ է, մեծ սիրով կ'ուտեն պզտիկները և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժովնան։ Տղոց ու կիներու հիւանդութեան մասնագէտ բժիշկներ պզտիկներուն իբր սնունդ միայն Ֆարէն Լաքթէ Ֆրանսէն կը յանձնարարեն որ նախ դիւրամարս է, տղոց ստամոքսը չի խանգարեր, փորհարութիւն չի պատճառեր, անոնց ոսկորը հաստատ և ոսկի կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ տղոց յատուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անոնք որ իրենց տղոց հասակներուն առողջութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հաւելու, պէտք է կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անունի նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր սնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մարզան։ Կը ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։

Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Պլ. Է. ՄԱՆՆԻԻ վաճառատունը. Կ. Պօլիս Նաւասիւեան խան թիւ 23, 25, 46, 50

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ.— Քամանճօ խան։

Պօլսոյ Գործակալութիւն.—Գաբրընը օղլու բաասժիւ դիմաց Աշիր էֆ. Քիւթիւպճանէ փողոց։

Պօլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։ 50—4

ԱԶԴՈՒ ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ ՓՆՏՌՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ.

Կ'ուզէ՞ք այս տարուան ճանճերէն ու մրջիւններէն, լուերէն ու ուրիշ ամէն տեսակ միջատներէն ազատ ըլլալ, ճանճերէն ու մոծակներէն պաշտպանուած ապրիլ, այսօր ևեթ դիմեցէք այս տարի եւս կրկին ԴԻՄԵԼ ՈՒՂՂԱԿԻ

ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պօղաչաճը»ին դէմ, թիւ 261

քանի որ Պատ. հաստատութիւնս փորձով տեսաւ ու հաստատեց անքեալ տարի Դեղարանիս կողմանէ ծախուած միջատասպան փոշիներուն խիստ ազդու և առաջնակարգ տեսակէն ըլլալը։

Ուստի քաջալերուելով Ազնիւ Յաճախորդաց կողմանէ գտած համակիր ընդունելութիւններէն, այս տարի եւս միևնոյն տեսակէն ասորիճան մը եւս բարձր ու մեծ քանակութեամբ ուղղակի Տալմաթիայէն մասնաւորապէս բերել տրուած ըլլալով մեծ ու պզտիկ մասնաւոր տուփերու մէջ դրուած պատրաստ կը ծախուի խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Այս միջատասպան փոշին վայրկենապէս կ'սպաննէ ու կ'ոչնչացնէ մլուկը, լուն (փիրէ), ոջիլը, ճանճը, մրջիւնը, մծեղը (սիվրիսինէք), ուտիճը (կիւվէ), ցոռենի ուտիճը, բօրբըլը և ուրիշ խոյլ մը վնասակար միջատներ ու ճճիներ։

Նաև Դեղարանս միշտ պատրաստ կը գտնուի այս փոշիներուն գործածութեանը յատուկ առաջնակարգ տեսակէն փքոցներ (fkorիւf) որ թէ՛ խնայողութեան և թէ՛ գործածութեան տեսակէտով նպաստաւոր և դիւրին է։ Ուստի ամէն անոնք որոնք պէտք ունին ազդու միջատասպան փոշիի թող հաճին դիմել մեզ գնելով տուփ մը փոշի, քանի որ Դեղարանս Պոլսոյ կեդրոնը ու կեդրոն մէկ տեղը գտնուելով ունի իր դիւրութիւնները այս տեսակ պէտք մը ձեռք ձգելու համար։

Հոս կրկին անգամ կը յիշեցնեմ Պատ. հասարակութեան թէ՛ Դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն է միշտ իր ազնիւ յաճախորդները գոհ ձգելու համար, ուղղամիտ գործունէութիւն, դեղագրերու ճշդապահ պատրաստութիւն, դեղերու թարմութիւն, գիներու չափաւորութիւն և արուեստին խղճամիտ գործադրութիւններու հոգատար գանձել. ոչ պէս զի յարգոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ յետ այսու եւս փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի այցելեն մեզ, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ կ'ընծայուին հասարակաց գիներով գոհ ձգելու համար։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՍՏԱՑՈՒՄ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ ԹՈՒՊԵՐՈՒ (ԱՇԸ ՔԱԼԷՄԻ)։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍԵՆԱԿ 11—50

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլ տալ, գեղեցիկ մը «էֆէ» մը տալ մամերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը պատրաստուին նաև մեծ ընտրով վերջին նորաձևութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով։ Կը գտնուին նաև հոն հարսի կիսալնոր, քօղեր, քօղի անուշք, պատրաստուած կօղով, ծաղիկ, փետուր, ևն. ևն. ևն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Ջամիչեանի հարսանեկան մոմերու նոր վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՄԻԱՅՆ ՏԵՂ ՁԵՐԹԱԿ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամանճօ խանի տակ, թիւ 86 20—5

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԸՆՏԻՐ ՇՕՔՕԼԱՅԻ, ՔՈՒՏ ՔԱՔԱՕ

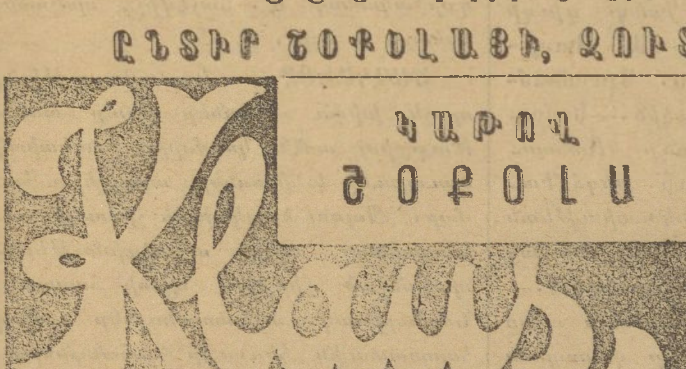

3 ԳՈՐԾԱՆՈՑ

ԼՕՔԼ (ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ) ՄՈՐԴՕ (ՖՐԱՆՍԱ)

20 ՄԵԴԱԼԻԱՅ ԵՒ ՊԱՏԻՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ

Աշխարհի գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕՔՕԼԱ ԿԱՐՕՂ, ՔԼԱՈՒՍ

Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԻՉՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատուններուն մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲՍԲԲԻ

Ղալաթիա. անուշավաճառ Ս. ՄԻՑԱՕ, Հարաճճի փողոց ՀԱՍԻՕԴԻՍ ԵՒ ԶՕՔԱՍ, Թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ԺԷՆԻ. կամուրջին մօտ Պոլիս Յ.Գ.ՃԳՆԱՒՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքսին նոտ —Անուշավաճառ Է. ՄԱՔՐԻ, կամուրջին մօտ, ՔԻԱԶԻՄ ՊԷՅԻ դէզի մթերանոցը, Եէնի Ճամի, ԱԼԻ ՖԱՒԶ, Գալըք Բազար. ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ

Գործակալ, Է. ՏԷՐԱՌԷՍ, Անտոնեանի խան, Պոլիս.

Կլյաուս սօքօլաճ ծառայ չքնէր մարդը 50—35

ՎԻՔԹՕՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1853ին

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՕՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ապահովագրական ամէն տեսակ գործեր կ'ընէ ՎԻՔԹՕՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ցամաքային Եւրոպիոյ ամէնէն եզօէ Ընկերութիւնն է

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	7,500,000	ֆրք.
ՊԱՀԵՍՏ. 1904ին	591,891,604	»
ԸՆԴՀ. ԴՈՅՔ 1904ին	605,718,205	»

Ընթացիկ ապահովագրութիւն 1903ին ֆր. 1,491,279,236

Միակ ընկերութիւնը որ ամէն տարի 3 % չահաբաժին կը վճարէ տրուած բաժիններուն համար

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ, ԹՈՒՆԷԼԻ ևն. արկածներու դէմ, չարաճճական ՄԷԿ ՖՐԱՆԳԷՆ սկսեալ կամաւոր վճարումներով միամեայ մէկ տարուան համար։

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԱԼԵՔ. ՃՕՇԿՈՒՆ

50 9 3-4, Ղալաթիա, Պէրէքէթ խան (Տէօյչ Պանքի դիմաց)

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հայ վաճառատուն յանձնարարուած և պատրաստ հագուստներու, ամէն տեսակ չիթ կօշիկներու և տան գործածութեան համար ընտիր խասայի։

Մահմուտ Բաշա, փուռին դէմ, Մէն Եօլօղլ խան, վարի յարկ թիւ 16.—

Ապառիկի համար դիւրամատչելի պայմանք։

Կանխիկի համար 10% զեղչ։

22 —50

ՄԻՆԱՍ ԷՖ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՑԱՆՑՆԱԿԱՏԱՐ

Մէհմէտ փաշա խան, թիւ 13

Պոլսոյ հրապարակին վրայ իր երկարամեայ մասնակցութեան ուղղամտութեամբը ծանօթ, մանիֆաթուրայի յանձնակատար Քէչէճեան էֆէնտի գաւառային ազգայնոց դիւրութիւն մը ընծայելու համար կը ստանձնէ ամէն տեսակ նրբամղոններ դրկել և համեստ քօմիսիօնով մը գործել, միշտ կանխիկ ու արագ, լաւ է կանխիկ ու չահաւէտ ապրանք քան թէ վարկով քիչ չահ։ Իրեն ծանօթ յաճախորդներուն մասնաւոր առաւելութիւններ։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել վերոյիշեալ հասցէին՝ պատասխանին համար մէկ դահեկանի դրոշմաթուղթ ներփակելով։

12—20

ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Անգլիական

Դրամագլ. աւելի քան 13,000,000

Տարեկան զանձում տոկոսէ և ապահովագինէ 4,162,578

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ

Որ այժմ ձուլուած է ՌՕԵԸԼ ապահովագրական Ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովութիւն ամէն տեսակ սեփականութիւններու վրայ,—քարաշէն և փայտաշէն կալուածներ, առևտրական թաղիքեր, ապրանքներ, ևն. ևն.։

Լանքաշիր միշտ նշանաւոր եղած է ամէն կասեան արագ և արդար կերպով հատուցանելու համար։

Իր դրամագլուխն՝ 13,062,125 անգլ. ոսկին բարձր թիւը բաւարարել ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԼԻՎՐՓՈՒԼ, թիւ 1' ՆՈՐԹ ՃՕՆ ՍԹՐԻԹ

ԼՈՆՏՈՆ, 28' ԼՕՄՊԱՐՏ ՍԹՐԻԹ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՊՕՆՏ ՄԵԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Նօ. 4 և 5 Քիւչիւք Թիւնէլ խան

Գեր.-Գործակալ Եափրճեան

ՄԱԳՍՈՒԴ Յ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ունին դեր գործակալութիւններ ամէն Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

50—5

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԱՌՈՂՋ ԱԿՌԱՆԵՐ

Եթէ կ'ուզէք ազատ մնալ չատ մը հիւանդութիւններէ որոնք բերնի միջոցաւ կը փոխանցուին, եթէ կ'ուզէք ունենալ ճերմակ և առողջ ակռաներ, եթէ կ'ուզէք ապահովել ձեր բերնին, լինդերուն ու ակռաներուն առողջութիւնը, եթէ կ'ուզէք որ ձեր ակռաները չփտին ու փոխել սկսածներն ալ բժշկուին. գործածեցէ՛ք

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԸՆԷՏԻՔԹԻՆ

ՕՇԱՐԱԿԸ, ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՄՈՐԸ

որ Բագդօքեան դրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հակաճեխական է,

Լինդերուն մէջի միքոբները կը ջնջէ, բերնին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կոկորդին ու խռչափողին թարախալից նիւթերն ու բորբոսները կ'անհետացնէ։ Ամէնէն առաւել ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլաֆ Պէնէտիֆին մէջ թրջուած կտոր մը բամպակով։

Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր աշխարհի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլագի Պէնէտիքթեան հարց այս ակռայի դեղերը առնման հաչակուեցան, և այս կարեւոր Վարչութեան Տնօրէնը արուեստահանդէսին Ժիւրիի անդամ անուանուելով, գերազանցապէս նուիրագործուեցաւ. հետևաբար այս արդարութեան.

30—5

Օթուզ սէնէտէն պէրու Շամ, Հալէպ գումաչլարը վէ Պէյրութ, Համա ալաճալարը Ֆիրութմուրիէ մալլէրինին նէֆասէթ վէ մէթանէթի վէ ֆիյաթլարընըն էհվէնիյէթի վէ մուամէլաթլարընտաքի տօղրուլուքլարը ճիհէթիլէ պիւթիւն միւշթէրիլէրի նէզտինտէ պիր մէվգիի միւմթազ իհրազ էյլէմիշ օլան (Խանճը զատէլէր)ին միւնհէրէմ միւշթէրիլէրի մահզա պիր սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, պու քէրրէ Պաղչէ Գափուընտա Թիւրպէ սօգագընտա պիր մաղազա քիւշատ էյլէմիշ օլտուղլարընտան, թէնէզզիւլէն թէշրիֆ պույուրաճագ զէվաթ հէր վէճհիլէ մէմնուն խալաճագլար տըր։ 10—2

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ